Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 29-30 maja 2017 na kierunku filologia romańska prowadzonym na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego w Warszawie

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu 4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej 4
1.2. Informacja o procesie oceny 4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku 5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej 6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej 8
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni 8
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1 8
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron 12
Dobre praktyki 12
Zalecenia 13
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia 13
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2 13
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron 22
Dobre praktyki 23
Zalecenia 23
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia 23
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3 23
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron 26
Dobre praktyki 26
Zalecenia 26
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia 26
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4 27
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron ..... 2**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
Dobre praktyki 29
Zalecenia 29
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia 29
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5 29
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron 30
Dobre praktyki 30
Zalecenia 30
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia 30
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6 30
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron 32
Dobre praktyki 32

Zalecenia 32
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia 32
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7 33
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron 34
Dobre praktyki 35
Zalecenia 35
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia 35
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8 35
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron 37
Dobre praktyki 37
Zalecenia 37
8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny 37
Załączniki: 38
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia 38
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego 38
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego) 50
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego) 54
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa 55
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena 55

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Andrzej Derdziuk OFMCap, członek PKA,

członkowie:
1. prof. dr hab. Katarzyna Karpińska-Szaj - ekspert merytoryczny
2. dr hab. Alicja Kacprzak - ekspert merytoryczny
3. mgr Arkadiusz Doczyk - ekspert ds. postępowania oceniającego
4. Olga Janiszewska - ekspert ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku filologia romańska prowadzonym na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku. Poprzednia ocena jakości kształcenia była dokonana na kierunku filologia, na którym realizowano filologię w zakresie filologii romańskiej. PKA oceniła kierunek filologia w 2011 roku pozytywnie.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez władze Instytutu. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni oraz Wydziału, dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym harmonogramem. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania ze studentami, pracownikami Instytutu, z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, za prowadzenie kierunku studiów, praktyki, a także z przedstawicielami Samorządu Studentów, Biura Karier. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitacje zajęć oraz dokonano przeglądu bazy dydaktycznej i socjalnej wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Przed zakończeniem wizytacji dokonano oceny stopnia spełnienia kryteriów, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu oraz eksperci poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	**Filologia romańska**	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	**Studia pierwszego stopnia**	
Profil kształcenia	**Ogólnoakademicki**	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	**Stacjonarne**	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	**Obszar nauk humanistycznych**	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	**Dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina: językoznawstwo, literaturoznawstwo**	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	**Sześć semestrów – 180 pkt ECTS**	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów		
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	**Licencjat**	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	**29**	
	Studia stacjonarne	**Studia niestacjonarne**
Liczba studentów kierunku	**241**	
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	**2913 – 2508 (w zależności od zaawansowania języka)**	

Nazwa kierunku studiów	**Filologia romańska**
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	**Studia drugiego stopnia**
Profil kształcenia	**Ogólnoakademicki**
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	**Stacjonarne i niestacjonarne**
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać	**Obszar nauk humanistycznych**

procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)		
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	**Dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina: językoznawstwo, literaturoznawstwo**	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	**Cztery semestry – 120 pkt ECTS (stacjonarne)** **Pięć semestrów – 140 pkt ECTS (niestacjonarne)**	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	**Specjalności** **1. Ogólna** **2. Przekładowa** **3. Metodyczna**	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	**Magister**	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	**23**	
	Studia stacjonarne	**Studia niestacjonarne**
Liczba studentów kierunku	**94**	**30**
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	**1140**	**582**

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium[1] Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	**Wyróżniająca**
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	**W pełni**
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	**W pełni**
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	**W pełni**
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	**W pełni**

[1] W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	**Wyróżniająca**
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	**Wyróżniająca**
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	**W pełni**

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Jednostka opracowała bardzo dobrą i uzasadnioną merytorycznie procedurę weryfikacji prac etapowych, które będą omawiane na spotkaniach nauczycieli akademickich i konfrontowane z opiniami studentów. Zostały wprowadzone dodatkowe godziny praktyk dydaktycznych oraz wdrożono mechanizm dyżurów osób odpowiedzialnych za praktyki. Instytut Romanistyki UW w pełni zrealizował zalecenia wskazane przez ZO PKA. Założenia programu kształcenia, jego realizacja i sposoby ewaluacji wyróżniają go na tle innych jednostek tego typu. Uzasadnia to podniesienie oceny w zakresie kryterium nr 2 z „w pełni" na „wyróżniającą".

W zakresie kryterium nr 4 jednostka wskazała dodatkowe atuty zatrudnionej kadry w postaci bardzo dobrej oceny pracy dydaktycznej, co znalazło wyraz w wyróżnieniu trzech osób za dydaktykę przez instytucje zewnętrzne. Pracownicy Instytutu są pasjonatami pracy ze studentami i prowadzą zajęcia w zakresie upowszechniania kultury francuskiej i frankofońskiej przez przygotowywanie prelekcji i organizowanie imprez kulturalnych oraz uczestniczą intensywnie w wymianie międzynarodowej i angażują studentów w prowadzenie badań naukowych. W instytucie panuje bardzo dobra atmosfera współpracy między naukowcami i studentami. Wszystko to uzasadnia to podniesienie oceny w zakresie kryterium nr 4 z „w pełni" na „wyróżniającą".

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium[1] Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	**Wyróżniająca**
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	**Wyróżniająca**

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia
1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów
1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Kształcenie na kierunku *Filologia romańska*, studia pierwszego stopnia w trybie stacjonarnym i drugiego stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym prowadzone jest w Instytucie Romanistyki na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego. Jednostka posiada także w ofercie kształcenia studia I stopnia w trybie niestacjonarnym (wieczorowym) jednak zostały one zawieszone w roku 2015/16, ich ponowne uruchomienie przewiduje się w roku 2017/18. Informacji o studiach wieczorowych nie ma w bazie POL-on, Jednostka nie podała jej także w raporcie samooceny, choć w opisie programu, planu i efektów kształcenia informacje o tej formie studiów są zawarte – (Zespół Oceniający PKA sugeruje ujednolicenie informacji w odnośnych dokumentach w przypadku ponownego uruchomienia tej formy studiów). Koncepcja kształcenia kierunku jest zgodna w misją i strategią rozwoju Uniwersytetu Warszawskiego przyjętą Uchwałą Senatu nr 34 z dn. 17 grudnia 2008 oraz jej uszczegółowieniem, zatwierdzonym Uchwałą Senatu nr 248, z dn. 25 czerwca 2014 roku. Wpisanie koncepcji nauczania na ocenianym kierunku w misję UW i strategię jej rozwoju widoczne jest przede wszystkim poprzez dbałość o powiązanie nauki z nauczaniem, syntezę wartości uniwersalnych i lokalnych, kształcenie elit, zacieśnianie związków z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Kształcenie w Instytucie Romanistyki wpisuje się też w misję i strategię Wydziału Neofilologii (Uchwała z dnia 28 maja 2013 r.), zgodnie z którą Jednostka kształci absolwentów - specjalistów neofilologów w zakresie znajomości języka francuskiego, badań nad językiem i literaturą w powiązaniu z aktualnym stanem wiedzy oraz poprzez włączanie studentów w badania prowadzone w Jednostce. W kształceniu filologów romanistów dąży się także do rozwijania postaw tolerancji i otwartości wobec różnic kulturowych z jednoczesnym szacunkiem wobec tożsamości kulturowej i językowej poszczególnych obszarów frankofonii.

Studia mają charakter neofilologiczny i prowadzone są w zakresie dyscyplin wiodących dla tego obszaru nauk: językoznawstwa i literaturoznawstwa. W planach rozwoju koncepcji kształcenia uwzględnia się postęp w wymienionych dyscyplinach naukowych, biorąc pod uwagę ich interdyscyplinarny charakter. Jest to widoczne w obowiązującym programie kształcenia, którego wyróżnikiem jest urozmaicona oferta zajęć dydaktycznych oraz łączenie badań prowadzonych przez pracowników z treściami kształcenia. Nadrzędnym celem kształcenia na ocenianym kierunku jest zdobywanie wiedzy i rozwijanie kompetencji humanistycznych, poprzez intensywny rozwój językowych kompetencji komunikacyjnych prowadzących do poziomu C1 (wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy) po ukończeniu studiów licencjackich i do poziomu C2 na studiach drugiego stopnia. Wysoki poziom nauczania języka przekłada się na rozwijanie umiejętności analizy i interpretacji tekstów literackich, prowadzenia badań językoznawczych (służących głównie aplikacji wytworzonych rezultatów, np. w zakresie inżynierii językowej), zdobywania umiejętności tłumaczeniowych i glottodydaktycznych. Rozwijane są także kompetencje społeczne, zwłaszcza w ramach zajęć seminaryjnych i specjalizacyjnych, które prowadzone są metodą projektową.

Umiędzynarodowienie, interdyscyplinarność oraz aplikacyjny charakter prowadzonych badań w Instytucie Romanistyki przekładają się na bogatą ofertę zajęć prowadzonych przez specjalistów doskonalących swój warsztat badawczy i dydaktyczny w ośrodkach zagranicznych jako profesorowie wizytujący oraz poprzez udział w konferencjach międzynarodowych i współpracę w ramach programu Erasmus + (Jednostka podpisała 21 umów bilateralnych). Jednostka systematycznie zaprasza wykładowców z ośrodków zagranicznych do prowadzenia zajęć lub wykładów gościnnych.
W procesie ustalania koncepcji kształcenia i planowaniu rozwoju ocenianego kierunku biorą udział interesariusze wewnętrzni. Szczególną uwagę zwracają starania Dyrekcji Instytutu związane z pozyskiwaniem i realnym wykorzystaniem opinii studentów i absolwentów w doskonaleniu koncepcji kształcenia. Studenci oprócz zwyczajowych ankiet oceniających zajęcia, zamieszczonych w systemie USOS, są proszeni o opinie nt. planowania i osiągnięcia założonych efektów kształcenia po zakończonym cyklu zajęć (np. za pomocą *kwestionariusza planowania i prognozowania przebiegu nauki języka obcego*, *kwestionariusza samooceny*, a także poprzez udział w wywiadach i konsultacjach przedsięwzięcia „Zaproponuj romanistykę swoich marzeń" - narzędzi opracowanych na potrzeby Jednostki). Choć działania te mają charakter dodatkowy i nieobowiązkowy, Dyrekcja Instytutu promuje w swojej Jednostce taką formę ewaluacji, która poprzez swój jakościowy wymiar ma szersze zastosowanie w optymalizowaniu koncepcji kształcenia. Cenne są także pozyskiwane poza ogólnouniwersyteckim systemem badania karier absolwentów, informacje o losach absolwentów romanistyki, zwłaszcza w zakresie działalności zawodowej lub nowych kierunków studiów wybieranych po ukończeniu studiów w Instytucie. Dane te są przedmiotem dyskusji podczas posiedzeń Rady Naukowej Instytutu Romanistyki, zebrań pracowników i spotkań w obrębie Zakładów. Wnioski z tych badań przełożyły się na kształt i formułę zajęć (np. w zakresie przedmiotu *Język handlowy*). Dyrekcja rozważa wprowadzenie systemu informatycznego, który pozwalałby kontaktować się z absolwentami rok/dwa/pięć/dziesięć po ukończeniu przez nich studiów i tworzyć w ten sposób cenną bazę informacji o losach absolwentów ocenianego kierunku. Zespół Oceniający PKA sugeruje, aby pomimo jeszcze niezinformatyzowanej i nieformalnej formy tego typu badań, sporządzać tzw. skrócone raporty „meta" podsumowujące kolejne serie informacji w sposób jakościowy i wnioskujący, co zaowocuje ciągłością w udoskonalaniu koncepcji kształcenia bez konieczności odwoływania się do szczegółowych danych liczbowych i jakościowych.
Instytut Romanistyki uwzględnia wzorce międzynarodowe i konsultuje koncepcję kształcenia z zewnętrznymi ośrodkami naukowymi i dydaktycznymi, np. z ośrodkami zagranicznymi: Universidad Autónoma de Barcelona, Centre Tesniere Univ. Franche-Comté w Besançon, Université Paris XIII Sorbonne Paris Cité (współpraca ta zaowocowała opracowaniem koncepcji kształcenia studentów II stopnia w zakresie językoznawstwa komputerowego). O ścisłości kontaktów z instytucjami mięszącymi się w Warszawie (np. Instytut Kultury Francuskiej i Studiów Frankofońskich, muzea, szkoły) świadczą wspólne projekty organizowane w celu promocji frankofonii i nauczania języka francuskiego w przedszkolach i szkołach (przedstawienia teatralne, pokazowe lekcje, wystawy).
Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku wyróżnia się spośród innych studiów o podobnym charakterze wszechstronnością nauczania: zarówno moduł językoznawczy, jak i literaturoznawczy osadzone są w interdyscyplinarnym kontekście historycznym i kulturowym oraz intensywnym kształceniem językowym dla kandydatów bez znajomości języka francuskiego (dotyczy studiów pierwszego stopnia). Znakiem szczególnym romanistyki warszawskiej ostatnich lat jest intensywnie rozwijająca się ścieżka dydaktyki językowej. Jednostka zapewnia bardzo wysoki poziom kształcenia nauczycieli języka, a także stale poszerzający się udział studentów w badaniach glottodydaktycznych.

1.2.
W Instytucie Romanistyki są prowadzone badania naukowe w zakresie dyscyplin, do których przypisany jest oceniany kierunek w trzech Zakładach: Zakładzie Językoznawstwa Romańskiego, Zakładzie Dydaktyki Języków Romańskich oraz Zakładzie Literaturoznawstwa Francuskiego. Prace badawcze prowadzi też Pracownia Badań nad Cywilizacją Franko-Kanadyjską i Literaturą Quebeku. Instytut Romanistyki współtworzy również Międzyinstytutową Pracownię Studiów Szwajcarskich, w której prowadzone są badania nad współczesną Szwajcarią. Pracownicy naukowo-dydaktyczni Instytutu są autorami publikacji teoretycznych i prac aplikacyjnych wykorzystywanymi w kształceniu na studiach filologii romańskiej zarówno I, jak i II stopnia, poświęconymi m. in.: językoznawstwu komputerowemu, kulturowym aspektom przekładu, strategiom dyskursywnym, badaniom nad literaturą i kulturą francuską i frankofońską, rozwijaniu językowych kompetencji komunikacyjnych oraz strategiom uczenia się i nauczania. Ta różnorodna tematyka znajduje odzwierciedlenie w programie studiów, w modułach ogólnym, przekładowym i metodycznym oraz w różnorodnej tematyce poruszanej w ramach seminariów magisterskich i zajęć specjalizacyjnych. Przykładem włączenia studentów w prace badawcze jest tworzenie kategorii gramatycznych dla platformy *NooJ*, którym zostały poświęcone prace licencjackie w ramach seminarium językoznawczego. Bardzo cennym działaniem wpływającym na koncepcję kształcenia na ocenianym kierunku jest wykorzystywanie dotychczasowych badań prowadzonych w Jednostce wraz ze studentami w ramach seminariów licencjackich i magisterskich, w opracowywaniu koncepcji nowych przedmiotów zgłaszanych do oferty kształcenia. Wnioski z badań posłużyły na przykład do opracowania i wprowadzenia w nowym programie (będzie on obowiązywał od 2017/18 roku) przedmiotów *lingwistyka komputerowa* i *inżynieria kulturowa*.
Dzięki współpracy z ośrodkami zagranicznymi, przekładającej się na systematyczną wymianę wykładowców i organizowanie wykładów gościnnych, proces kształcenia jest umiędzynarodowiony. Kształcenie na ocenianym kierunku cechuje wdrażanie, przygotowanie i realny udział studentów w badaniach naukowych. Studenci są włączani w działalność badawczą pracowników Instytutu poprzez uczestnictwo w spotkaniach naukowych, w konferencjach krajowych i międzynarodowych (np. *II Rencontres franco-polonaises*; *Formes du voyage dans la littérature belge francophone*; *Romantyzm między sztukami*).

1.3.
Efekty kształcenia określone dla kierunku *Filologia romańska* na studiach I i II stopnia, są spójne z efektami kształcenia dla obszaru nauk humanistycznych, dyscyplin językoznawstwa i literaturoznawstwa, do których kierunek został przyporządkowany (Uchwała nr 512 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 16 maja 2012 roku, Uchwała Senatu nr 519 z dn. 20 kwietnia 2016 r. w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia dla kierunków prowadzonych przez Wydział Neofilologii oraz Uchwała nr 520 Senatu z dnia 20 kwietnia 2016 r. w sprawie profilu i programu kształcenia studiów prowadzonych przez Wydział Neofilologii).
Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku *Filologia romańska*, opisują poziom i profil kwalifikacji absolwenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia, absolwent posiada specjalistyczną wiedzę źródłową oraz metodologiczną w odniesieniu do dziedzin językoznawstwa i literaturoznawstwa z uwzględnieniem interdyscyplinarnego charakteru tych dyscyplin. Po ukończeniu studiów II stopnia absolwent kierunku posiada wiedzę i kompetencje specjalistyczne z zakresu tych dziedzin w zależności od wyboru specjalności studiów (ogólny, przekładowy i metodyczny). Efekty kształcenia zakładają wszechstronnie i świadomie posługiwanie się językiem kierunkowym po ukończeniu studiów I stopnia na poziomie C1 oraz na poziomie C2 po studiach II stopnia według oceny biegłości Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Zakres merytoryczny efektów kształcenia jest ściśle powiązany z dyscyplinami

naukowymi, które są podstawą koncepcji kształcenia oraz z badaniami realizowanymi w Instytucie Romanistyki.
Efekty kształcenia są sformułowane w zrozumiały, jasny sposób i pozwalają na stworzenie systemu ich weryfikacji. Widoczne jest to w matrycy efektów kształcenia oraz w poszczególnych sylabusach przedmiotowych. W niektórych sylabusach określono jednak tylko ogólne warunki zaliczenia przedmiotu, np. egzamin, test zaliczeniowy, kolokwium pisemne (np. *Cudze słowo i emocje w dyskursie, Gramatyka kontrastywna*) bez podania kryteriów oceny. Choć typ formularza sylabusu przyjęty na UW nie wymusza takiego szczegółowego opisu weryfikacji uzyskanych efektów kształcenia, z pewnością dobrą praktyką jest, przyjęty przez niektórych prowadzących zajęcia, zwyczaj przytoczenia szczegółowych metod i kryteriów oceny postępów (np. *Analiza tekstu literackiego, Artystyczno-literackie życie Paryża* i in.).
Efekty kształcenia zostały zdefiniowane dla wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w zrównoważonych proporcjach dla poszczególnych modułów przedmiotów skupionych na I stopniu wokół praktycznej nauki języka francuskiego dla obu poziomów nauczania (grup początkujących i zaawansowanych), językoznawstwa (językoznawstwo ogólne, gramatyka opisowa i kontrastywna, historia języka), literaturoznawstwa (analiza tekstu literackiego, historia literatury francuskiej, historia i kultura Francji, Współczesna Francja w mediach). Na przedmiotach tych osiąga się głównie efekty dotyczące wiedzy (K_W01 – K_W18), ale także efekty dotyczące umiejętności (K_U01-K_U12) i kompetencji społecznych (K_K01-K_K09). Również w zrównoważonych, realistycznych proporcjach opisane są efekty kształcenia dla przedmiotów na II stopniu kształcenia. Studia II stopnia mają specjalistyczny charakter, nakierowany głównie doskonalenie umiejętności badawczych i pogłębianie wiedzy odnośnie do zjawisk językowych, literackich i glottodydaktycznych. Efekty kształcenia skupione są zatem na rozwijaniu umiejętności badawczych, samodzielności i technik komunikacyjnych, które pozwalają na realizację podstawowych zadań wynikających z typowych sytuacji profesjonalnych. Szerokiej ofercie przedmiotów obowiązkowych i do wyboru na II stopniu kształcenia, wykładom monograficznym, seminariom tematycznym i konwersatoriom kierunkowym oraz zajęciom przekładoznawczym i glottodydaktycznym przypisane są efekty dotyczące wiedzy (K_W01-K_W18), umiejętności (K_U01-K_U12) i kompetencji społecznych (K_K01-K-K09). W opisie efektów kształcenia wyróżniają się na obu stopniach zajęcia seminaryjne, które na I stopniu są skupione na przygotowaniu do egzaminu licencjackiego na podstawie prezentacji opisanej w pracy licencjackiej o często badawczo-aplikacyjnym charakterze, wpisującym się w projekty naukowe i dydaktyczne prowadzone w Instytucie. Na II stopniu kształcenia, seminariom magisterskim towarzyszą zajęcia specjalizacyjne o uzupełniających się efektach kształcenia w zakresie, wiedzy i umiejętności badawczych. Zajęcia seminaryjne skupiają najwięcej efektów o charakterze kompetencji społecznych, gdyż szczególnie na tych zajęciach rozwijane są umiejętności badawcze w powiązaniu z pracą projektową, pracą w grupie i praktycznym wymiarem promocji wyników badań (konferencje oraz działalność popularyzatorska w postaci publikacji).
Studenci kierunku filologia romańska mogą także wybrać moduł metodyczny realizowany na studiach I i II stopnia (chęć tę deklarują studenci przyjęci na pierwszy rok obu cykli z zaawansowaną znajomością języka). Moduł metodyczny skupia wszystkie efekty kształcenia zawarte w standardach kształcenia nauczycieli (art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm.). Efekty kształcenia odnoszą się do umiejętności i kompetencji niezbędnych do kompleksowej realizacji zadań dydaktycznych (np. do przygotowania i dostosowania programu nauczania do potrzeb i możliwości rozwojowych uczniów). W zakresie wiedzy, student potrafi wykorzystać nabytą wiedzę teoretyczną z zakresu dydaktyki języka francuskiego celem właściwego doboru metod nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych. W zakresie kompetencji społecznych,

student posiada umiejętność kierowania procesami kształcenia oraz pracy z grupą, potrafi wspierać samodzielność podopiecznych w nauce języka oraz inspirować do działań na rzecz uczenia się języka francuskiego. Praktyki pedagogiczne (obserwacyjne i dydaktyczne) są obowiązkowe, aby uzyskać kwalifikacje nauczycielskie i dotyczą tych studentów, którzy dodatkowo wybrali moduł metodyczny. W obowiązującym obecnie programie studiów, praktyki zawodowe inne niż nauczycielskie są obowiązkowe dla studentów, którzy nie wybrali profilu metodycznego. Do praktyk zawodowych przypisano efekty kształcenia: poszerzenie i rozwijanie umiejętności wykorzystania wiedzy i kompetencji uzyskanych na studiach, zapoznanie ze specyfiką i funkcjonowaniem środowiska zawodowego, kształtowanie umiejętności zawodowych, uzyskanie doświadczenia zawodowego oraz doskonalenie językowych kompetencji komunikacyjnych – co uzupełnia efekty kształcenia uzyskiwane na zajęciach, zwłaszcza z modułu praktycznej znajomości języka. Wszelkie dane dostępne są na stronie internetowej Jednostki.
Efekty kształcenia są tożsame dla obu form studiów (stacjonarnych i niestacjonarnych) prowadzonych w Jednostce.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

1.1.
Koncepcja kształcenia na kierunku filologia romańska prowadzonym w Instytucie Romanistyki UW wyróżnia się spośród innych studiów o podobnym charakterze wszechstronnością nauczania oraz intensywnym kształceniem językowym. Jednostka zapewnia też udział studentów w badaniach językoznawczych, literaturoznawczych, glottodydaktycznych i przekładoznawczych. Mocną stroną kierunku jest dbałość o doskonalenie koncepcji kształcenia poprzez pozyskiwanie danych sprofilowanych dla kierunku, wysokie umiędzynarodowienie oraz powiązanie badań naukowych z dydaktyką, co wpisuje się w pełni w misję i strategię rozwoju Uniwersytetu Warszawskiego i Wydziału Neofilologii.

1.2.
Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie dyscyplin, do których kierunek został przypisany. Oceniany kierunek cechuje intensywna współpraca z ośrodkami zagranicznymi, umiejętne łączenie dydaktyki z nauką oraz wdrażanie, przygotowanie i realny udział studentów w badaniach naukowych.

1.3.
Efekty kształcenia określone dla kierunku *Filologia romańska,* studia pierwszego i drugiego stopnia są spójne z efektami kształcenia dla obszaru nauk humanistycznych i dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany. Efekty kształcenia są sformułowane w zrozumiały, jasny sposób i pozwalają na stworzenie systemu ich weryfikacji. Efekty kształcenia przypisane poszczególnym przedmiotom oraz modułowi metodycznemu uwzględniają zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy specjalistycznej oraz umiejętności badawczych, znajomości języka francuskiego, a także kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy oraz w dalszej edukacji. Efekty kształcenia są tożsame dla obu form studiów (stacjonarnych i niestacjonarnych).

Dobre praktyki
Pozyskiwanie opinii studentów i absolwentów w doskonaleniu koncepcji kształcenia (specjalnie dla kierunku przygotowane kwestionariusze przeznaczone dla studentów i wywiady z absolwentami kierunku).

Wykorzystywanie dotychczasowych badań prowadzonych w Jednostce z udziałem studentów w ramach seminariów licencjackich i magisterskich w opracowywaniu koncepcji nowych przedmiotów zgłaszanych do oferty kształcenia.

Zalecenia
Uzupełnienie niektórych sylabusów przedmiotowych o szczegółowe kryteria osiągania efektów kształcenia.
Uzupełnienie informacji w bazie POL-on odnośnie do studiów niestacjonarnych (wieczorowych) w przypadku ich ponownego uruchomienia.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia
2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.
Obowiązujący obecnie program studiów został wprowadzony w 2012 roku i od tego czasu był kilkukrotnie modyfikowany. Ostatnie zmiany zostały wprowadzone Uchwałą nr 520 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 20 kwietnia 2016 r. w sprawie profilu i programu kształcenia studiów prowadzonych przez Wydział Neofilologii oraz Uchwałą nr 519 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 20 kwietnia 2016 r. w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych przez Wydział Neofilologii dla studiów I stopnia. Na studiach I stopnia w programie studiów wyodrębniono moduły zajęć związane z praktyczną nauką języka francuskiego w liczbie dostosowanej do grupy studentów bez znajomości języka (język francuski od podstaw: 2370 godzin oszacowanych na 116 pkt. ETCS) oraz dla studentów z grup zaawansowanych (1380 godzin, 108 pkt. ETCS) - dane za 6 semestrów łącznie. Najwięcej zajęć z PNJF przypada na pierwszy rok studiów (990 godz. odpowiednio dla grupy początkującej, 600 godzin dla zaawansowanej). 60 godzin zajęć z PNJF na I roku dla grupy początkującej prowadzonych jest w formie e-learningu, co umożliwia zorganizowanie indywidualnie dobranej pracy – kursu uzupełniającego dla studentów początkujących. Różnorodność kursów z PNJF zawierających kształcenie czterech podstawowych sprawności językowych (pisanie, czytanie, rozumienie i produkcja wypowiedzi ustnej) oraz kompetencje zintegrowane, gramatykę stosowaną, fonetykę stosowaną, wstęp do języka handlowego, współczesna Francja w mediach oraz trening strategiczny (na pierwszym roku) zapewnia osiągniecie założonych efektów kształcenia, jakim jest osiągniecie poziomu sprawności językowych C1 oraz rozwijanie autonomii w uczeniu się języka. Widoczna jest więc w obowiązującym programie dla studiów I stopnia dbałość o solidne przygotowanie językowe, a także poprzez zaplanowanie pozostałych przedmiotów, przekazanie podstaw wiedzy z zakresu językoznawstwa (wstęp do językoznawstwa, historia języka, gramatyka opisowa i kontrastywna) i literaturoznawstwa francuskiego (historia literatury, historia Francji). Na III roku studiów do modułu seminaryjnego dołączone są zajęcia z metodologii badań literackich, językoznawczych glottodydaktycznych. Studenci mają także możliwość wyboru z przedmiotów ogólnouniwersyteckich (tzw. OGUNów) i przedmiotów organizowanych w jednostce (np. socjologia, ustrój Francji, lektoraty drugiego języka obcego), uczestniczą także w zajęciach z logiki, filozofii, technologii informacyjnych. Wyodrębnione jednostki dydaktyczne w ramach planu studiów, ich wymiar godzinowy wraz z oszacowaniem nakładu

pracy mierzonej liczbą punktów ECTS są w pełni prawidłowe i zapewniają osiągniecie założonych efektów kształcenia. Gradacja przedmiotów w poszczególnych semestrach studiów I stopnia jest właściwa pod względem stopniowania trudności i przyrostu kompetencji językowych studenta.
Program studiów II stopnia jest również skonstruowany prawidłowo: jego specjalistyczny charakter przekłada się na doskonalenie umiejętności badawczych studentów oraz poszerzenie wiedzy i umiejętności z zakresu filologii i dziedzin pokrewnych. Program studiów II stopnia nastawiony jest na osiągniecie umiejętności biegłego posługiwania się językiem francuskim w mowie i w piśmie na poziomie C2 *ESOKJ* Rady Europy, co jest możliwe do osiągnięcia głównie dzięki zajęciom z PNJFu w liczbie 300 godz. (34 pkt ETCS). Do programu wprowadzono też przedmioty przekładoznawcze kształcące umiejętność posługiwania się językiem specjalistycznym w przekładzie pisemnym (umiejętność tłumaczenia tekstów publicystycznych, literackich, ekonomicznych oraz filmowych). Studia II stopnia mają też na celu pogłębienie znajomości literatury i kultury Francji i francuskiego obszaru kulturowego oraz rozwijanie umiejętności pogłębionej analizy i interpretacji tekstów literackich, umiejętności analizy i interpretacji wybranych faktów językowych i wreszcie, zgodnie z wyborem studenta, prowadzone jest seminarium magisterskie z całym blokiem przypisanych doń zajęć monograficznych i specjalistycznych (w zależności od wybranego seminarium: przekładoznawczego, literackiego, językoznawczego i dydaktycznego). Cechą charakterystyczną programu studiów II stopnia jest duża autonomizacja studenta poprzez zaproponowanie wszystkich zajęć o charakterze specjalistycznym i badawczym jako zajęć do wyboru. Na obu stopniach zajęcia do wyboru przekraczają wymagane minimum 30% z puli wszystkich zajęć.
Zajęcia na studiach niestacjonarnych II stopnia zaplanowano na 5 semestrów, przy czym w ostatnim, piątym semestrze przewidziano tylko seminarium magisterskie. Zaplanowanie studiów na 5 semestrów sprawdza się ze względu na często przedłużającą się redakcję pracy magisterskiej, co jest powodowane podjęciem pracy przez studentów niestacjonarnych. W konsekwencji redukowana jest tendencja do przedłużania terminu zakończenia studiów. Ponadto, skupienie pierwszych dwóch semestrów na kwestiach językowych i merytorycznych, optymalnie przygotowuje studentów do przeprowadzenia dojrzałych badań naukowych w pracach magisterskich. Program zajęć obejmuje łącznie 582 godziny i 140 punktów ECTS. Ponieważ program ten jest realizowany w systemie weekendowym (od piątku do niedzieli), a od kilku lat na studia niestacjonarne zapisuje się grupa 12-14 osobowa, możliwość zaproponowania większej liczby zajęć do wyboru jest ograniczona.
W trakcie trwania studiów I i II stopnia na kierunku filologia romańska można uzyskać kwalifikacje nauczycielskie. Plan profilu dydaktycznego zawiera poszczególne komponenty określone w przepisach rozporządzania o przygotowaniu do zawodu nauczyciela *Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela* (Dz.U.2012, poz. 131) zarówno na I, jak i na II stopniu. W profilu metodycznym uwzględniono zajęcia z bloku psychologiczno-pedagogicznego (realizowane w Jednostce: psychologia i pedagogika ogólna oraz pedagogika i psychologia na poszczególnych etapach edukacyjnych) oraz z bloku dydaktyki przedmiotowej. W programie przygotowującym do zawodu nauczyciela jest też przedmiot „Psychopedagogiczne zagadnienia praktyki dydaktycznej", który przygotowuje studenta do praktyk (30 godz., 3 pkt. ETCS) i wprowadza do kolejnego przedmiotu tego typu o podsumowującym już charakterze - „Praktyki zawodowe dydaktyczne" (60 godz. 3 pkt. ETCS na II roku). W programie studiów, na I stopniu przewiduje się łącznie 150 godzin praktyk, podzielonych na *Praktyki psychopedagogiczne* – 30 godzin, realizowanych na II roku; *Praktyki dydaktyczne 1* – 120 godzin, realizowanych na III roku studiów, co jest zgodne ze stosownym rozporządzeniem w sprawie kształcenia nauczycieli. Na I stopniu można uzyskać kwalifikacje

do nauczania w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjach, natomiast na II stopniu w szkołach ponadgminazjalnych. Na II stopniu studiów istnieje też możliwość uzupełnienia kwalifikacji do nauczania na wcześniejszych etapach nauczania dla studentów, którzy nie realizowali tego kursu na I stopniu kształcenia. W takim wypadku, studentowi oferuje się rozszerzoną ścieżkę kształcenia metodycznego o komponenty z modułu przypisanego studiom I stopnia. Liczba godzin praktyk na II stopniu studiów zarówno dla studentów posiadających kwalifikacje nauczycielskie uzyskane na I stopniu oraz dla studentów rozpoczynających moduł metodyczny jest nieprawidłowa (180 godzin w pierwszym przypadku i 60 godzin w drugim). Zespół Oceniający PKA zaleca dostosowanie programu modułu metodycznego na drugim stopniu studiów do wymogów zawartych w odnośnym rozporządzeniu. Natomiast forma, czas, jak i organizacja zajęć a także czas trwania procesu kształcenia i szacowany nakład pracy studentów, mierzony liczbą punktów ECTS, są zgodne ze standardami kształcenia określonymi w wyżej wymienionym rozporządzeniu.

Na obu stopniach kształcenia treści programowe są zgodne z aktualnym stanem wiedzy oraz badań w dyscyplinach przypisanych kierunkowi, a także wykorzystywane są badania prowadzone przez pracowników Instytutu, zwłaszcza w modułach seminaryjnych.

Na obu stopniach kształcenia formy zajęć są zróżnicowane, co ważne, na pierwszym stopniu dominują ćwiczenia, a na drugim zajęcia konwersatoryjne, co jest uzasadnione, zważywszy na bardzo intensywne kształcenie kompetencji językowych na pierwszym stopniu. Liczebność studentów w grupach ćwiczeniowych i konwersatoryjnych na ogół nie przekracza 20 osób. W przypadku ćwiczeń z PNJF, wysoka liczba osób na niektórych zajęciach może być utrudnieniem. Dyrekcja zdaje sobie sprawę z tego problemu i stara się tak planować zajęcia, aby ćwiczenia wymagające licznych powtórzeń, i wypowiedzi indywidualnych studentów były jak najmniej liczne (np. zajęcia z fonetyki praktycznej w ramach PNJF). Problemu tego nie ma na studiach niestacjonarnych.

Metody kształcenia są trafnie dobrane do zakładanych efektów kształcenia: w programie studiów stosunkowo mało jest wykładów kursowych (ich specyfiką jest stosowanie metod podających nakierowanych na osiąganie efektów dotyczących wiedzy), a na zajęciach ćwiczeniowych, konwersatoryjnych (także seminaryjnych) wykorzystuje się metody aktywizujące studentów. Metody i techniki interaktywne pozwalają realizować efekty z kategorii umiejętności i kompetencji społecznych. Na zajęciach student ma możliwość pracy w grupach/parach, przez co uczy się rozwiązywania problemów poprzez dyskusję i negocjowanie znaczeń. Tego rodzaju styl pracy w interakcji nauczyciel – studenci, studenci – studenci był też widoczny na hospitowanych zajęciach w czasie wizyty oceniającej ZO PKA. Pogłębiona wiedza i umiejętności badawcze rozwijane są głównie na seminariach licencjackich i magisterskich oraz specjalistycznych seminariach tematycznych realizowanych w programie studiów II stopnia. Dodatkowym elementem programu są kursy e-learningowe, które kładą nacisk na autonomizację studenta w procesie kształcenia (*Praktyczna nauka języka francuskiego* - I i II rok/po 60 godz. w grupach początkujących, zastosowanie platformy e-learningowej jako bazy do ćwiczeń do przedmiotu *Gramatyka stosowana).* Zarówno organizacja, proporcje jak i formy zajęć w ramach prowadzonych kursów PNJF e-learningowych są zgodne z warunkami określonymi w stosownych przepisach (Dz.U. 2011, nr 246, poz. 1470). W ramach grantu Funduszu Innowacji Dydaktycznych UW powstaje także platforma do ćwiczeń z fonetyki języka francuskiego. Uzupełnianie regularnych kursów kursami e-learningowymi jest bardzo dobrą praktyką umożliwiającą intensyfikację nauki języka kursowego, zwłaszcza w grupach od podstaw. Obrane metody kształcenia są elastyczne i można je w pełni stosować w procesie indywidualizacji kształcenia, np. dla studentów z indywidualnym tokiem, czy trybem studiów, także studentów z niepełnosprawnością. Indywidualizacji kształcenia sprzyja plan studiów: oferuje się np. zróżnicowane godzinowo grupy zajęciowe oraz szeroki wachlarz zajęć do wyboru.

Jeden z modułów zajęć pozwala studentom na zapoznanie się z terminologią i metodologią, a jednocześnie z obsługą narzędzi informatycznych - studenci pracują nad nimi - dostosowanych do wymogów platformy *NooJ*. Dobór metod kształcenia jest adekwatny do poszczególnych modułów, a nauczyciele akademiccy pomagają studentom w zdobywaniu założonych dla programu studiów efektów kształcenia. Studenci studiów I stopnia są przygotowywani do udziału w badaniach naukowych, a studenci studiów II stopnia biorą udział w badaniach prowadzonych w Jednostce, np. z zakresu literatury francuskiej i francuskojęzycznej, kultury, historii, językoznawstwa. Można wskazać na zbyt dużą liczebność studentów w grupach ćwiczeniowych, która nie pozwala na pełną realizację założonych efektów kształcenia. Studenci stwierdzili, że zdarzało się, że na zajęciach z modułu zajęć z języka francuskiego na zajęcia jednej grupy uczęszczało 17 studentów, a na moduł z gramatyki 33 studentów, co skutkowało tym, że poszczególni studenci rzadko wypowiadali się na zajęciach i rzadko mieli okazję, aby wykonane przez nich przykłady były weryfikowane na tle grupy przez prowadzącego. Limity miejsc w grupach, rejestrowane za pomocą systemu USOS, nie są w pełni dostosowane do liczby studentów. Przy rejestracji do grup limit studentów wynosi 24, podczas gdy studentów w grupie jest 35. Dodatkowo na zajęcia uczęszczają studenci ze studiów międzywydziałowych, dla których musi znaleźć się miejsce na zajęciach. Studenci w przypadku próby zapisania się na przedmiot, po zapełnieniu dostępnej liczebności grupy przez innych studentów, muszą we własnym zakresie próbować dopisać się do innych grup poza systemem.

W programie studiów zostały uwzględnione praktyki zawodowe. Student studiów I stopnia zobowiązany jest do odbycia praktyki studenckiej do końca III roku studiów, w liczbie 100 godzin w wymiarze nie krótszym niż 4 tygodnie, za co otrzymuje 4 punkty ECTS. Student sam dokonuje wyboru instytucji, w której zamierza odbyć praktykę, a w przypadkach trudności w jej znalezieniu interweniuje pełnomocnik ds. praktyk. Miejsce odbywania stażu można odnaleźć poprzez elektroniczną bazę danych Biura Karier UW (w urzędach państwowych, w administracji samorządowej, MSZ, ambasady Polski i Francji, biura tłumaczeń). Praktyki można także odbyć w bibliotece Instytutu Romanistyki, a także za granicą. Praktyki zawodowe dla profilu ogólnego zostaną zniesione wraz z wprowadzeniem nowych programów studiów I stopnia od roku akademickiego 2017/2018.

Dla profilu metodycznego praktyki zawodowe są obowiązkowe (zarówno na studiach I, jak i II stopnia). W czasie praktyk nauczycielskich student ma możliwość obserwacji lekcji i życia szkoły i przedszkola oraz weryfikacji swoich kompetencji w prowadzeniu lekcji języka francuskiego na poszczególnych etapach edukacyjnych, co łączy kompetencje społeczne z wiedzą i umiejętnościami. Na szczególne uznanie zasługuje forma zaliczenia praktyk dydaktycznych prowadzonych w przedszkolu. Oprócz standardowego dziennika praktyk (dzienniki praktyk są właściwie prowadzone, stanowią archiwizowany dokument, który wraz ze sprawozdaniem z odbytych praktyk i opinii ze szkoły jest podstawą ich zaliczenia), prowadzony jest projekt badawczo-dydaktyczny, który polega na prowadzeniu w ramach wolontariatu lekcji języka francuskiego przez cały rok. Studenci-praktykanci formułują program nauczania, dbają o ciągłość kursu, wymieniają poglądy i doświadczenia oraz udoskonalają swoje pomysły dydaktyczne z wykorzystaniem platformy e-learningowej. Takie doświadczenie jest też podstawą przygotowania prac licencjackich i magisterskich i jednocześnie stanowi formę promocji nauczania języka francuskiego. Instytut Romanistyki pomaga znaleźć szkołę, gdzie kształci się młodzież z zakresu języka francuskiego.

W przypadku studentów profilu przekładowego studiów II stopnia Jednostka stara się zapewnić możliwość odbywania praktyk w Departamencie Koordynacji Przewodnictwa Polski w Radzie UE (praktyki te nie są obowiązkowe).

Trzeba podkreślić otwartość i zaangażowanie władz Instytutu Romanistyki w sprawy studenckie. W przypadku problemów z nakładaniem się modułów zajęć, spowodowanych

funkcjonalnościami systemu USOS, władze starają się wyjść naprzeciw potrzebom studentów i umożliwić im udział w dogodnych dla siebie zajęciach. Samorząd studencki konsultuje z przedstawicielami poszczególnych lat, zaproponowany przez Jednostkę harmonogram zajęć. Po akceptacji i zgłoszeniu ewentualnych uwag, plan jest zatwierdzany przez Jednostkę. W przypadku, kiedy dana grupa chce zaproponować zmiany w harmonogramie, zgłasza swoje uwagi do samorządu, samorząd je przekazuje dyrektorowi Instytutu Romanistyki, który to z kolei zwraca się z prośbą do osoby odpowiedzialnej za plan zajęć o wprowadzenie zmian. Studenci studiów I stopnia wskazywali na potrzebę realizacji większej liczby modułów zajęć z tłumaczeń specjalistycznych, które w większości przewidziane są dla II stopnia studiów. Sekwencja zajęć w większości odpowiada oczekiwaniom studentów. Moduł *Analiza tekstu literackiego* wyprzedza o jeden semestr moduł *Wstęp do literaturoznawstwa* w grupie realizującej zaawansowany kurs języka francuskiego. W grupie z podstawowym językiem francuskim sekwencja jest odwrotna, co jest korzystniejsze dla studentów, ponieważ efekty kształcenia zdobyte na jednym z modułów potrzebne są do zdobywania efektów kształcenia przewidzianych dla drugiego modułu. Studenci na spotkaniu z ZO wskazali, że występuje zbyt duży odstęp czasowy między następującymi modułami: *Język łaciński*, realizowany na pierwszym roku studiów I stopnia i *Zarys historii języka* realizowany na trzecim roku studiów. Efekty kształcenia zdobyte na pierwszym z modułów są niezbędne do realizacji efektu z drugiego modułu.
Podsumowując, program studiów na ocenianym kierunku w sposób w pełni poprawny wyodrębnia jednostki dydaktyczne, układając je w sekwencji, która pozwala studentowi samodzielnie rozwijać swoje zainteresowania oraz zapewnia realizację założonych efektów kształcenia. Wyposaża on także studenta w umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne w pracy naukowej. System sprawdzania i oceniania zapewnia bieżące monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów kształcenia. Metody weryfikacji postępów są zorientowane na studenta, który na poszczególnych etapach nauki otrzymuje spójną informację dotyczącą opanowania poszczególnych kompetencji. Metody sprawdzania i oceny dostosowane są do zakładanych efektów kształcenia, a więc typu przedmiotu, formy zajęć oraz trybu kształcenia. Jednostka stosuje trafny dobór metod weryfikacji do kategorii efektów, tj. wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

2.2.
Zakres i poziom założonych efektów kształcenia jest weryfikowany poprzez prace etapowe i egzaminacyjne, projekty, dzienniki praktyk, prace dyplomowe i osiągnięcia naukowe studentów (współpraca w realizowaniu projektów badawczych oraz dydaktycznych, udział w działalności promującej język francuski). Prace etapowe są zróżnicowane na poszczególnych zajęciach oraz są nakierowane na przypisane im efekty kształcenia i wzajemnie się uzupełniają. Przykładem są zajęcia z praktycznej nauki języka francuskiego, gdzie stosuje się przede wszystkim ocenianie kształtujące (wzajemnie ocenianie swoich tekstów wg ustalonych kryteriów), które uzupełnia się z ocenianiem sumatywnym (wykonanie określonych zadań, które są jednocześnie warunkami zaliczenia przedmiotu). Metody i techniki pracy oraz weryfikacji efektów kształcenia na zajęciach seminaryjnych i specjalizacyjnych zasadzają się na pracy projektowej, która przygotowuje studentów do prowadzenia badań – w przypadku studentów studiów I stopnia, a studentom II stopnia zapewnia udział w badaniach (często są to projekty prowadzone w Instytucie). Uzupełniającym narzędziem badania postępów studentów stosowanym w Instytucie Romanistyki jest też platforma e-learningowa, na której zamieszczane są pytania sprawdzające wiedzę z prowadzonych wykładów (np. wykład *Historia i kultura Francji*).
Jednostka dba o przejrzystość procedur oceniania studentów: egzaminy pisemne i ustne z praktycznej nauki języka francuskiego są oceniane komisyjnie, studenci mają wgląd do prac i

egzaminów pisemnych oraz mogą omówić uzyskane wyniki u wykładowców prowadzących egzamin. W przypadku egzaminów z innych przedmiotów, przeprowadzanych przez jednego wykładowcę istnieje możliwość konsultacji i uzyskania informacji zwrotnej w czasie dyżurów pracowników. Wątpliwości Zespołu Oceniającego PKA wzbudził sposób archiwizowania niektórych prac pisemnych. Cześć prac jest przechowywana bez właściwego opisu podsumowującego. Archiwizowanie prac ma znaczenie nie tylko w celu wyjaśnienia przypadków spornych czy udokumentowania przeprowadzonego egzaminu/zaliczenia, ale przede wszystkim dla podnoszenia jakości kształcenia poprzez informację cenną dla nauczyciela i/lub prowadzących zajęcia w kolejnych latach. Odpowiedni komentarz „zbiorczy" na podstawie wniosków z przeprowadzonego zaliczenia/egzaminu umożliwiłby systematyczną optymalizację metod prowadzenia zajęć, jak i sposobów oceniania postępów studentów w kolejnych latach.
Studenci informowani są o zasadach zaliczenia na pierwszych zajęciach. W większości przypadków można je także odnaleźć w systemie USOS. Studenci wyrazili potrzebę publikowania zasad zaliczenia za pośrednictwem systemu USOS na wszystkich modułach zajęć, co zaleca także Zespół Oceniający PKA. Studenci na spotkaniu z ZO wskazali, że na zajęciach z modułów związanych z historią i literaturą testy zaliczeniowe odbywają się za pośrednictwem platformy internetowej, co jest przez nich opiniowane pozytywnie. Prace egzaminacyjne po weryfikacji przez prowadzącego są zawsze dostępne do wglądu dla studentów, tak aby mogli dokładnie zrozumieć zakres popełnionych przez siebie błędów. W przypadku ocen z prac cząstkowych, studenci nie zawsze rozumieją przyczyny otrzymania danego stopnia. Przykładowo w przypadku ocen z prac pisemnych, prowadzący zaznacza jedynie miejsce popełnionego błędu, a studenci przy próbie zapytania o wyjaśnienie, nie otrzymują satysfakcjonującej odpowiedzi, bądź też ich ocena może zostać obniżona, kiedy zapytają o powód wskazania przez prowadzącego błędu w danym miejscu. Jednostka pozwala na modyfikacje metod weryfikacji efektów kształcenia w zależności od potrzeb studentów, np. dodatkowe indywidualne terminy zaliczeń i egzaminów (dla studentów wyjeżdżających, pracujących, studiujących na innym kierunku itp.). Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na alternatywne możliwości zaliczania modułów zajęć np. w formie ustnej zamiast pisemnej. Mają też możliwość przedłużenia czasu pisania egzaminu czy odbycia egzaminu w specjalnym pomieszczeniu itp. Studenci, którzy realizowali określone moduły zajęć na innych Uczelniach np. w ramach wymian międzynarodowych, nie mają problemu z uznawaniem efektów kształcenia na kierunku *Filologia romańska*. Wszystkie przedmioty realizowane w toku zajęć mają przyporządkowane punkty ECTS, które w większości przypadków odpowiadają nakładowi pracy studenta, koniecznemu do zdobycia modułowych efektów kształcenia.
Prace dyplomowe (licencjackie i magisterskie) są zgodne z koncepcją kształcenia oraz efektami kształcenia przypisanymi do profilu ogólnoakademickiego z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz dyscyplin przypisanych do językoznawstwa stosowanego: przekładoznawstwa i glottodydaktyki. Pracom stawiane są wymagania odnośnie do zastosowania właściwego typu dyskursu (naukowy dyskurs akademicki), wpisania się w aktualne nurty badawcze lub/i aplikację badań. Kryteria oceny pracy dyplomowej zawierają dla pracy licencjackiej: zgodność treści z tematem pracy, układ pracy, poprawność merytoryczna i formalna, umiejętność doboru literatury przedmiotu i referowania stanu badań. Prace licencjackie nie mają typowej formy dysertacji naukowej, mają one formę „prezentacji w języku francuskim z wykorzystaniem środków multimedialnych, samodzielnie opracowanego zagadnienia teoretycznego lub praktycznego związanego z tematyką seminarium licencjackiego" (pkt. 2 „Dokumentacja przebiegu studiów" zawarty w dokumencie Zasady studiowania w Instytucie Romanistyki na Wydziale Neofilologii UW). Prace są opatrzone odpowiednim komentarzem i stanowią wraz z bibliografią materiał cenny źródłowy, możliwy

do oceny wg przyjętych kryteriów (pkt. 24 wymienionego wyżej dokumentu). Prace magisterskie są dodatkowo oceniane ze względu na umiejętność krytycznej analizy materiału źródłowego oraz problemowego i krytycznego referowania prac naukowych, umiejętność budowania hipotez naukowych, prowadzenia wywodu, zasadność i oryginalność doboru metodologii badawczej oraz możliwości wykorzystania wyników pracy w dalszych badaniach. Analiza wybranych prac dyplomowych potwierdziła właściwy sposób weryfikacji efektów kształcenia. Na podstawie przeglądu wybranych prac dyplomowych można stwierdzić, że poziom językowy prac oraz ich wartość badawcza jest bardzo wysoka i co istotne, prace te wpisują się w badania naukowe prowadzone w Jednostce, niejednokrotnie mają dużą wartość aplikacyjną (np. licencjackie prace glottodydaktyczne są materiałem możliwym do zaproponowania w nauczaniu szkolnym, a prace językoznawcze stanowią przyczynek do gromadzenia danych leksykograficznych).

Sposoby sprawdzania i oceniania postępów w przygotowaniu do zawodu nauczyciela języka francuskiego, jak i metody weryfikacji osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia pedagogiczno-psychologicznego i dydaktycznego są właściwie dobrane do specyfiki tych zajęć i celów kształcenia nauczycieli-językowców. Zakres i poziom efektów kształcenia przewidzianych w module metodycznym jest weryfikowany poprzez prace etapowe i egzaminacyjne oraz dzienniki praktyk nauczycielskich.

Zaliczenia praktyki na podstawie podejmowanych innych form działalności wewnątrz uniwersyteckiej i pozauniwersyteckiej dokonuje *Pełnomocnik ds. Praktyk* w oparciu o złożony wniosek wraz z dokumentami, potwierdzającymi podjęcie określonej działalności, pozwalającej osiągnąć cele praktyki. Warunkiem zaliczenia praktyk zawodowych psychopedagogicznych jest dostarczenie zaświadczenia ze szkoły o odbyciu wymaganej liczby godzin obserwacji i wykonaniu zadań wyznaczonych przez nauczyciela-opiekuna praktyk. Warunkiem zaliczenia praktyk zawodowych dydaktycznych jest dostarczenie dziennika praktyk, zawierającego: zaświadczenie ze szkoły o odbyciu wymaganej liczby godzin obserwacji i lekcji, ocenę zaproponowaną przez nauczyciela-opiekuna praktyk; dzienniczek uczenia się (autorskie narzędzie autorefleksji na temat podejmowanych działań zawodowych), odpowiednio dwa lub trzy scenariusze lekcji wraz z formularzem autoewaluacji i kopiami materiałów ćwiczeń, transkrypcję jednej rozmowy z nauczycielem-opiekunem praktyk po samodzielnym przeprowadzeniu wraz z krótkim komentarzem, podsumowanie praktyk według punktów podanych w dzienniku praktyk.

Cyklem dydaktycznym podlegającym zaliczeniu jest rok akademicki. Na całym UW obowiązują te same zasady formalne zaliczania roku (postanowienie Rektora UW określające organizację roku akademickiego), natomiast szczegółowe zasady zaliczania przedmiotu zajęć zawarte są w sylabusach. Zasady szczegółowe (liczbę i terminy sprawdzianów), podaje nauczyciel akademicki w pierwszym tygodniu zajęć. Student, który nie spełnił wszystkich wymagań przewidzianych planem studiów dla danego roku, po złożeniu odpowiedniego podania do czwartego dnia przed ostatnim dniem okresu wyznaczonego przez Rektora UW do podjęcia decyzji dotyczących zaliczenia roku może zostać warunkowo wpisany na kolejny rok studiów jeśli zdobył minimum 75% wymaganych punktów ECTS. Student, który uzyskał warunkowe zaliczenie roku, ma obowiązek w sesji egzaminacyjnej przystąpić w pierwszym rzędzie do egzaminu (kolokwium) z przedmiotu, z którego nie uzyskał zaliczenia. Student obowiązany jest uczestniczyć we wszystkich zajęciach obowiązkowych oraz we wszystkich zajęciach z wyboru, na które się zapisał. Forma zaliczenia zajęć i ewentualna dopuszczalna liczba nieobecności nieusprawiedliwionych są formułowane w sylabusie każdego przedmiotu.

W procesie dyplomowania, który stanowi ostateczną formę sprawdzenia realizacji efektów kształcenia, kwestie formalne i merytoryczne regulowane są w *Regulaminie Studiów UW*, oraz w dokumentach wewnętrznych: *Zasady studiowania w Instytucie Romanistyki na Wydziale Neofilologii UW* oraz *Sposób przeprowadzania egzaminu dyplomowego (licencjackiego i*

magisterskiego) w Instytucie Romanistyki UW. Dokumenty te są dostępne dla studentów na stronie internetowej Jednostki, a główne zasady są przedstawiane przez promotora podczas seminarium dyplomowego. Najważniejszymi elementami procedury dyplomowania są wybór seminarium dyplomowego z oferty programowej aktualizowanej każdego roku; uzyskanie zaplanowanych efektów kształcenia, w tym kompetencji badawczych, udokumentowanych ocenami za aktywność i za prace etapowe (w różnej formie) podczas seminariów; sformułowanie problemu badawczego i tematu pracy, który następnie przyjmowany jest przez Radę Naukową Jednostki; przygotowanie pracy dyplomowej (licencjackiej/magisterskiej), zgodnej z wytycznymi i standardami etycznymi obowiązującymi w przypadku pracy naukowej (prace sprawdzane są pod kątem uczciwości naukowej przez system antyplagiatowy *OSA* i archiwizowane wraz z recenzjami w *Archiwum Prac Dyplomowych*); uzyskanie pozytywnego wyniku z egzaminu licencjackiego/magisterskiego, podczas którego sprawdzana jest biegłość studenta w opanowaniu zagadnienia i metodologii badań naukowych, a także uzyskania przez niego zakładanego poziomu biegłości językowej (C1 *ESOKJ* dla studiów licencjackich, C2 – dla studiów magisterskich). Do prowadzenia seminariów licencjackich są uprawnieni nauczyciele akademiccy mający co najmniej stopień naukowy doktora. Egzamin dyplomowy przeprowadza trzyosobowa komisja powołana przez Dyrektora Instytutu. W przypadku studiów II stopnia prowadzenie seminariów magisterskich powierza się nauczycielom akademickim mającym co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego. Taką zgodę mogą uzyskać również adiunkci posiadający stopień doktora, pod warunkiem, że kandydatura zostanie pozytywnie zaopiniowana przez Radę Naukową Instytutu Romanistyki (są to jednak rzadkie przypadki uzasadnione specyfiką tematu lub/i współudziałem w badaniach projektowych prowadzonych w Jednostce). Egzamin dyplomowy przeprowadza komisja powołana przez dyrektora Instytutu.
Dobór tematu pracy dyplomowej zależy od przynależności do grupy seminaryjnej, który z kolei jest warunkowany limitem miejsc na daną grupę w systemie USOS. Jest to oceniane przez studentów jako niesprawiedliwe, ponieważ szybkość zapisu a nierzadko szybkość posiadanego sprzętu czy łącza internetowego decyduje o wyborze obszaru do jakiego musi należeć temat pracy dyplomowej. W obrębie grupy seminaryjnej studenci mają możliwość wybrania tematu pracy zgodnie z zainteresowaniami, jednak musi się on być zgodny z tematem realizowanego seminarium dyplomowego. Prace magisterskie oprócz tradycyjnej formy, mogą mieć charakter aplikacyjny – studenci realizują badania w dziedzinie językoznawstwa komputerowego, zaprojektowane w taki sposób, aby ich efekty mogły wzbogacić istniejącą w Internecie bazę materiałów stosowanych na platformie *NooJ*. Na seminarium licencjackim *Wstęp do językoznawstwa komputerowego* zastosowane metody są analogiczne do tych, które stosuje się w kształceniu programistów, a studenci przygotowywani są do realizowania pracy dyplomowej w tym zakresie.

2.3.
Zasady rekrutacji na oceniany kierunek studiów opublikowane są na stronach internetowych Wydziału oraz Uczelni. Na początku wybiera się poziom nauki języka francuskiego (od podstaw bądź też kontynuację). Następnie na trzecim roku studiów zróżnicowanie poziomu grup jest wyrównywane, tak aby studenci po ukończeniu studiów I stopnia zdobyli te same efekty kształcenia z zakresu znajomości języka francuskiego. Dobór kandydatów pozwala na selekcję najlepszych i działa w sposób obiektywny. Wielu studentów we wczesnym etapie kształcenia rezygnuje ze studiów, ponieważ podczas wyboru studiów, potraktowali je jako zaawansowany kurs języka francuskiego, a nie pogłębione studia filologiczne.
Zasady rekrutacji w Instytucie Romanistyki (ustalanie limitów miejsc na poszczególnych rodzajach studiów) są aktualizowane na podstawie analizy wyborów maturalnych i rekrutacyjnych kandydatów oraz liczby rezygnacji ze studiów (w związku ze spadkiem liczby

absolwentów studiów licencjackich kontynuujących naukę na studiach magisterskich Instytut zmniejszył w roku akademickim 2016/2017 limit miejsc na studiach stacjonarnych II stopnia z 50 do 40, włączając zredukowane miejsca do limitu na studiach I stopnia - zwiększenie limitu do 112 miejsc). Warunkiem przyjęcia jest świadectwo dojrzałości uzyskane w trybie „nowej" lub „starej" matury, posiadanie Matury Międzynarodowej (IB), Matury Europejskiej (EB) lub świadectwa maturalnego uzyskanego za granicą uprawniającego do ubiegania się o przyjęcie do szkoły wyższej. Równe szanse kandydatów zapewniają obowiązujące na UW jednolite przeliczniki wyników różnych typów matur na wyniki nowej matury oraz przyjęcie przez IR tych samych zasad rekrutacji na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych (wieczorowych). O przyjęcie na studia stacjonarne I stopnia mogą się ubiegać kandydaci bez znajomości języka francuskiego i z zaawansowaną znajomością języka. Dla kandydatów do obu grup obowiązują ogólne kryteria postępowania kwalifikacyjnego na UW, obejmujące wyniki egzaminów maturalnych na poziomie podstawowym lub rozszerzonym z przedmiotów obowiązkowych oraz maksymalnie dwóch przedmiotów dodatkowych. Podstawą kwalifikacji są wyniki uzyskane na egzaminie maturalnym z języka polskiego (15%), matematyki (5%) oraz języka francuskiego (80%) lub, dla kandydatów bez znajomości języka francuskiego, z wybranego języka nowożytnego. Język polski i matematyka mogą być zdawane na poziomie rozszerzonym (przelicznik 1) lub na poziomie podstawowym (przelicznik 0,6), natomiast język francuski na poziomie rozszerzonym. Minimalna liczba punktów konieczna do zakwalifikowania się na I stopień studiów wynosi 50 dla obu trybów. W Jednostce widoczne są działania mające na celu doskonalenie zasad rekrutacji kandydatów - ze względu na tendencję do wybierania na maturze poziomu podstawowego przez kandydatów na studia, od roku akademickiego 2017/2018 postanowiono dostosować kryteria rekrutacji do tej tendencji i brać także pod uwagę wynik egzaminu z języka francuskiego na poziomie podstawowym.
O przyjęcie na pierwszy rok studiów II stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych mogą się ubiegać osoby, które uzyskały dyplom licencjata, magistra, inżyniera lub równorzędny. Elementem rekrutacji jest rozmowa kwalifikacyjna w języku francuskim z przyszłym promotorem pracy magisterskiej dotycząca problematyki wybranego seminarium magisterskiego. Na studiach stacjonarnych zasady rekrutacji są zróżnicowane dla kandydatów posiadających dyplom ukończenia studiów na kierunku *filologia romańska* (w takim przypadku o przyjęciu decyduje ocena uzyskana na dyplomie ukończenia studiów oraz wynik rozmowy kwalifikacyjnej) lub kierunku o równoważnych kierunkowych efektach kształcenia oraz dla kandydatów posiadających dyplom ukończenia studiów na innych kierunkach (dodatkowymi elementami rekrutacji jest potwierdzenie znajomości języka francuskiego na poziomie C1 *ESOKJ* certyfikatem UW lub jego ekwiwalentem oraz wynik egzaminu ustnego w języku francuskim w zakresie trzech spośród wymienionych poniżej dyscyplin studiów filologicznych (do wyboru przez kandydata): metodyka nauczania języka obcego, językoznawstwo, historia literatury francuskiej, kultura Francji). Po przyjęciu na studia absolwenci innych kierunków są ponadto zobowiązani do uzupełnienia różnic programowych poprzez zaliczenie przedmiotów (umożliwiony jest udział w zajęciach) , m.in. z *Historii literatury francuskiej* z elementami historii Francji oraz z *Gramatyki opisowej języka francuskiego* z elementami historii języka. Na studiach niestacjonarnych obowiązują te same zasady rekrutacji dla wszystkich kandydatów. Zakres wymagań obowiązujący na rozmowach kwalifikacyjnych na studiach II stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych, obejmujący treści programowe studiów I stopnia w zakresie filologii romańskiej, jak również sylabusy seminariów magisterskich na studiach stacjonarnych dostępne są dla kandydatów na stronie internetowej Jednostki.
Student kierunku ma prawo do ubiegania się o uznanie efektów kształcenia uzyskanych na innym kierunku studiów poprzez podanie do dyrektora do spraw studenckich, przy spełnieniu następujących warunków: udokumentowaniu uzyskania zaliczenia przedmiotu, o którego równoważność student się ubiega; przedstawienia potwierdzonego programu tego przedmiotu,

w tym opisu efektów kształcenia i sposobu ich potwierdzania; uzyskanie pozytywnej opinii przedstawionego programu od osoby wskazanej przez dyrektora (kierownik Zakładu lub nauczyciel prowadzący przedmiot). Jednostka deklaruje natomiast, że zgodnie z ustaleniami pojętymi przez Wydział Neofilologii UW, nie prowadzi procedury potwierdzania efektów uczenia zdobytych poza formalnym systemem studiów. Procedura ta jest wdrożona na poziomie Uczelni, a jej opis dostępny jest na stronie internetowej w zakładce *Kształcenie – Studia dzięki PEU/RPL* wraz ze stosownymi aktami prawnymi i opisem możliwości i zasad uznania efektów kształcenia. Z informacji zamieszczonych na stronie uczelni wynika, że proces ten pozwala kandydatom na zaliczenie wybranych przedmiotów z programu studiów w zakresie nauczania języka francuskiego (studia stacjonarne I stopnia) i odnosi się do jednostki organizacyjnej - Uniwersyteckie Kolegium Kształcenia Nauczycieli Języka Francuskiego. Ponieważ Instytut Romanistyki również kształci nauczycieli tego języka, uwzględnienie tej procedury dla w Instytucie wydaje się potrzebne, zwłaszcza wobec wysokiego poziomu kształcenia w profilu metodycznym na ocenianym kierunku. Zespół Oceniający PKA sugeruje rozważenie takiej możliwości dla profilu metodycznego.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

2.1.
Program i plan studiów dla kierunku filologia romańska studia stacjonarne i niestacjonarne prowadzonego w Instytucie Romanistyki UW oraz formy i organizacja zajęć, a także czas trwania kształcenia, nakład pracy studenta umożliwiają studentom obu stopni osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia w zakresie kształcenia językowego, przygotowania do prowadzenia badań w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz przekładoznawstwa i glottodydaktyki. Zdarzająca się zbyt duża liczebność studentów w grupach ćwiczeniowych utrudnia, ale nie uniemożliwia pełnej realizacji efektów kształcenia. Studenci w większości przypadków otrzymują informację na temat przyczyn uzyskania określonych wyników i ocen.
Wyróżniającym elementem programu jest zapewnienie uzupełniającego, indywidualnie sprofilowanego kształcenia językowego dla grup początkujących w postaci e-learningu. Profil metodyczny zapewnia przygotowanie do zawodu nauczyciela języka francuskiego na wszystkich etapach edukacyjnych, korekty wymaga jednak liczba godzin praktyk na II stopniu studiów.

2.2.
Zakres i poziom założonych efektów kształcenia jest właściwie weryfikowany poprzez prace etapowe i egzaminacyjne, projekty, dzienniki praktyk, prace dyplomowe i osiągnięcia naukowe studentów (współpraca w realizowaniu projektów badawczych oraz dydaktycznych, udział w działalności promującej język francuski), a także w procesie dyplomowania. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów oraz aktywizujące i interaktywne formy pracy. Stosowane metody weryfikacji efektów kształcenia są dostosowywane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, potrzeb studentów pracujących czy studiujących więcej niż jeden kierunek studiów.

2.3.
W Instytucie Romanistyki są stosowane formalnie przyjęte, opublikowane, spójne i przejrzyste zasady rekrutacji kandydatów, które uwzględniają założone efekty kształcenia. Zasady zaliczania roku, dyplomowania, oraz uznawania efektów i okresów kształcenia uzyskiwanych na kierunkach pokrewnych są prawidłowe. Jednostka nie prowadzi procedury potwierdzania efektów uczenia zdobytych poza formalnym systemem studiów.

Dobre praktyki
Opracowanie indywidualnie sprofilowanych kursów e-learningowych, które uzupełniają zajęcia z *Praktycznej nauki języka francuskiego* w grupach początkujących.
Utworzenie nowej, ciekawej i pożytecznej społecznie formy praktyk nauczycielskich w przedszkolu, gdzie grupa studentów prowadzi zajęcia z języka francuskiego. Działanie to ma także na celu promocję nauczania języka francuskiego.
Konsultowanie zaproponowanego harmonogramu zajęć na dany semestr z samorządem studentów, który z kolei zaciąga opinii ogółu studentów.
Umożliwienie studentom realizacji pracy dyplomowej w formie aplikacyjnej z zakresu językoznawstwa komputerowego.

Zalecenia
Zaleca się polepszenie archiwizacji prac etapowych i egzaminacyjnych poprzez opatrzenie prac zbiorczymi wnioskami umożliwiającymi doskonalenie sposobów kształcenia w kolejnych latach.
Zaleca się skuteczne wyjaśnianie studentom przyczyn otrzymania określonych ocen cząstkowych, zwłaszcza przy pracach pisemnych.
Zaleca się dostosowanie liczby praktyk dydaktycznych na II stopniu studiów do obowiązujących standardów kształcenia nauczycieli.
Zaleca się organizację dodatkowych spotkań i konsultacji z osobami odpowiedzialnymi za przebieg praktyk zawodowych, tak aby wyjaśnić wszelkie wątpliwości studentów w tym zakresie.
Zaleca się zmianę kolejności realizacji następujących modułów *Analiza tekstu literackiego* i *Wstęp do literaturoznawstwa* w grupie realizującej zaawansowany kurs języka francuskiego.
Zaleca się wprowadzenie do programu studiów I stopnia większej liczby modułów z zakresu tłumaczeń specjalistycznych.
Zaleca się dostosowanie funkcjonalności i informacji zawartych w systemie USOS o liczbie osób, studiujących na danym roku, tak aby dostępna liczba miejsc w poszczególnych grupach, zajęć odpowiadała rzeczywistej liczbie studentów kierunku *Filologia romańska*,
Zaleca się zmniejszenie grup ćwiczeniowych, tak aby liczba studentów, uczestniczących w tych samych zajęciach, umożliwiała zdobywanie zakładanych efektów kształcenia.
Zaleca się umożliwienie korzystania z procedury potwierdzania efektów uczenia zdobytych poza formalnym systemem studiów dla profilu metodycznego.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia
3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
3.2. Publiczny dostęp do informacji
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1
Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia na wydziale zbudowany jest w oparciu o Zarządzenie nr 76 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 4 grudnia 2012 r. *w sprawie systemów zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na wydziałach oraz w innych jednostkach organizacyjnych prowadzących studia na Uniwersytecie Warszawskim*, a także opracowane przez Uczelniany Zespół *Wskazówki i propozycje rozwiązań dotyczące systemu zapewniania i doskonalenia jakości na wydziałach i innych jednostkach kształcących studentów.* Wytyczne te dotyczą zasad monitorowania i okresowego przeglądu programów nauczania i ich efektów, zasad oceniania studentów i doktorantów, zasad zapewniania jakości

kadry dydaktycznej, zasad przeglądu i podnoszenia jakości zasobów do nauki i środków wsparcia dla studentów, zasad gromadzenia, analizowania i publikowania informacji na temat jakości kształcenia na Uniwersytecie Warszawskim.
Spis procedur związanych z doskonaleniem procesu zapewniania jakości kształcenia zawiera Wydziałowy System Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale Neofilologii UW (Uchwała Rady Wydziału Neofilologii UW z dnia 24.06.2014r.).
Wydziałowy system zapewniania jakości kształcenia w zakresie zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programów kształcenia obejmuje: analizę efektów kształcenia, analizę sylabusów (w tym efektów kształcenia) oraz analizę planu studiów. Warto wskazać, że system nie wychwycił uchybień w zakresie realizacji standardu nauczycieli w kwestii liczby godzin praktyk. Zgodnie z zapisami systemu przy projektowaniu i monitorowaniu programu kształcenia zasięga się opinii interesariuszy wewnętrznych tj. nauczycieli akademickich (poprzez konsultacje) oraz studentów (poprzez ankiety studenckie). Dodanie do ankiety pytań otwartych pozwoliło studentom na swobodną wypowiedź na temat ocenianych zajęć i prowadzącego. W toku prac nad programem kształcenia uwzględnia się potrzeby rynku pracy poprzez współpracę pracowników Instytutu (niesformalizowaną) z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Przykładem współpracy pracowników Instytutu Romanistyki z firmami informatycznymi (Samsung, Microsoft) zaowocowało powstaniem eksperymentalnego programu studiów Magisterium z językoznawstwa komputerowego (MaJKo), który będzie realizowany na studiach II stopnia we współpracy z UFR Lettres, Langues, Sciences Humaines et des Sociétés Uniwersytetu Paris XIII. Program umożliwi studentom IR zdobycie unikatowych kwalifikacji w zakresie językoznawstwa komputerowego, a specjaliści w tej dziedzinie są bardzo poszukiwani na rynku pracy.
Ponadto współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym (poprzez np. współpracę ze szkołami gdzie studenci odbywają praktyki zawodowe) zaowocowała modyfikacjami programów studiów np. wprowadzono elementy słownictwa specjalistycznego na studiach I stopnia w postaci modułów *Praktyczna nauka języka francuskiego – Wprowadzenia do tłumaczenia* i *Praktyczna nauka języka francuskiego – Wstęp do języka handlowego*. Instytut Romanistyki od roku akademickiego 2012/2013 przeprowadza corocznie ankietę dotyczącą motywacji i oczekiwań studentów w stosunku do rozpoczynanych przez nich studiów. Kilkuletnie wyniki tych ankiet zostały opracowane i podane do wiadomości pracowników IR przez dyrektora ds. studenckich. Ponadto w latach 2015-2016 przeprowadzono liczne konsultacje ze studentami IR, których celem było wyłonienie najważniejszych postulatów do nowego programu studiów. Studenci mogli się anonimowo wypowiedzieć w dowolnej formie na temat „Romanistyka moich marzeń". Zebrano kilkadziesiąt prac o różnej długości. Wyniki tych konsultacji były uwzględnione w programie studiów przygotowywanym na rok 2017/2018. Studenci nie mają poczucia pełnej skuteczności procesu ankietyzacji. Wyniki ankiet są opracowywane przez *Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia*. Każdy nauczyciel indywidualnie otrzymuje opracowane komputerowo wyniki corocznych badań ankietowych dotyczących jego zajęć. Studenci na spotkaniu z ZO przyznali, że nie wiedzą w jaki sposób są wykorzystywane wyniki z ankiet studenckich.
Samorząd studentów kierunku *Filologia romańska* reprezentuje ogół studentów ocenianego kierunku w kontaktach z władzami uczelni, zwłaszcza w sprawach związanych z doskonaleniem procesu jakości kształcenia. Zmiany w programie studiów są konsultowane przez władze Jednostki z przedstawicielami samorządu studentów. Przykładowo studenci zgłosili chęć zredukowania liczby godzin z modułu *Zarys historii języka*, co zostało wprowadzone. Studenci wskazali na wsparcie władz Jednostki w przypadku zgłaszanych przez nich skarg i uwag.
Instytut Romanistyki dokonał w ostatnim roku kompleksowej modyfikacji programu studiów, która objęła zarówno opis efektów kształcenia, jak i program studiów. W tych pracach

uczestniczyli zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni. Ostatnie zmiany zostały wprowadzone Uchwałą nr 520 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 20 kwietnia 2016 r. w sprawie profilu i programu kształcenia studiów prowadzonych przez Wydział Neofilologii oraz Uchwałą nr 519 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 20 kwietnia 2016 r. w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych przez Wydział Neofilologii dla studiów I stopnia. Zmiany w zakresie opisu efektów kształcenia dotyczyły przede wszystkim zwiększenia nacisku na umiejętności oraz kompetencje społeczne. W przypadku programu studiów zmiany, które zostały uwzględnione w planie studiów od roku akademickiego 2017/2018, uwzględniają opinie interesariuszy tj. zwiększenie interdyscyplinarności kształcenia studentów; zwiększenie nacisku na nauczanie o charakterze problemowym i przekrojowym, nie chronologicznym; wprowadzenie bądź rozszerzenie oferty zajęć poświęconych nowym dyscyplinom i zjawiskom (np. lingwistyka komputerowa, inżynieria kulturowa); położenie większego nacisku na zajęcia kulturoznawcze, w tym dotyczące kultury współczesnej.
W Instytucie na bieżąco analizowane są wyniki sesji egzaminacyjnej oraz dobór tematów prac dyplomowych i omawiane są one na spotkaniach Zakładów. Tematy prac dyplomowych zatwierdzane są przez Radę Instytutu Romanistyki. Instytut analizuje również skreślenia studentów, które są istotne w szczególności na i po pierwszym roku studiów. Wynika to przede wszystkim z trudności kierunku oraz tego, że część studentów traktuje kierunki filologiczne jako „kursy językowe" i po poznaniu języka rezygnują ze studiów.
W jednostce prowadzona jest bieżąca ocena programu studiów - sylabusów, tj. trafności stosowanych metod zajęć, metod kształcenia oraz metod weryfikacji i oceniania zakładanych efektów kształcenia. Weryfikacja efektów kształcenia przeprowadzana jest dwa razy w roku akademickim i przez miesiąc umożliwiona jest modyfikacja sylabusów w systemie USOS. Modyfikacji dokonują pracownicy prowadzący dany przedmiot, a w przypadku przedmiotów realizowanych przez kilka osób, decyzje podejmuje koordynator przedmiotu.
W ramach weryfikacji efektów kształcenia wszystkie prace dyplomowe podlegają analizie w systemie antyplagiatowym. Na podstawie wygenerowanego raportu, opiekun potwierdza lub neguje autorski charakter pracy. Jednostki, w tym Wydziały są zobowiązane do corocznego składania sprawozdań z oceny własnej, z których opracowuje się rekomendacje dla wszystkich wydziałów w określonych zakresach. Analiza rekomendacji wskazuje, że wydział wdraża ogólnouniwersyteckie wskazówki ustalone przez Zespół Uczelniany.

3.2
Informacje dotyczące zasad rekrutacji, w tym kryteria przyjęć na studia znajdują się na wydzielonej uniwersyteckiej stronie internetowej związanej z rekrutacją. Informacje dotyczące kart przedmiotów umieszczone są w systemie USOS.
Informacje dotyczące toku studiów na kierunku filologia romańska, spraw organizacyjnych, kadry dydaktycznej oraz toku studiów, znajdują się na stronie internetowej Instytutu Romanistyki (http://irom.wn.uw.edu.pl/?page_id=87&lang=pl) i są na bieżąco aktualizowane. Informacje o bieżących wydarzeniach w IR, a także wydarzeniach kulturalnych związanych z Francją i innymi krajami francuskojęzycznego obszaru językowego – konto w portalu społecznościowym facebook pod adresem https://pl-pl.facebook.com/romanistykaUW/.
Studenci mają dostęp do sylabusów oraz spraw związanych z organizacją poszczególnych modułów za pośrednictwem systemu USOS. Studenci mają ponadto nieograniczony dostęp w formie elektronicznej do Regulamin Studiów Uniwersytetu Warszawskiego, Regulaminu Samorządu studentów, informacji o wymianie międzynarodowej i krajowej w ramach programów MOST, Erasmus, informacji o systemie punktów ECTS i zasadach przypisywania punktów przedmiotom, zasad dyplomowania, zasad ubiegania się o pomoc materialną, systemów USOS i Archiwum Prac. Studenci wskazali na niekompletne informacje,

otrzymywane od jednego z opiekunów praktyki zawodowej, co utrudniało dobór miejsca odbywania praktyki.
Informacje dotyczące wyników jakości kształcenia są dostępne na ogólnouniwersyteckiej stronie i dostępne są zarówno dla studentów, jak i kandydatów na studia. Istotną rolę w zapewnieniu bieżącej, aktualnej i kompleksowej informacji pełni Koordynator ds. strony internetowej i mediów społecznościowych, który dba o jakość wprowadzanych informacji, ich klarowność i aktualność wszystkich składowych witryny internetowej IR i konta w serwisie facebook.
Studenci kierunku Filologia romańska nie oceniali jak dotąd dostępu do informacji, jakości i aktualności stron internetowych oraz systemu USOS, jednak możliwość nieformalnego zgłaszania swoich uwag jest dla nich w pełni wystraczające.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron
Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości w Jednostce prowadzącej wizytowany kierunek jest wdrożony i udoskonalany. Opracowano procedury, strukturę organizacyjną oraz funkcje poszczególnych elementów WSZJK, jak również podział kompetencji pomiędzy nimi.
System zawiera procedury obejmujące wszystkie formy kształcenia i obszary ważne dla jakości kształcenia. Nie w pełni jednak zweryfikowano kwestię praktyk studenckich w zakresie liczby godzin zgodnych z rozporządzeniem w tej sprawie. Zapewniony jest udział kadry akademickiej i studentów w procesie określania efektów kształcenia; prowadzona współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym (niesformalizowana) w pewnym stopniu zapewniła udział w powyższym procesie interesariuszy zewnętrznych. Samorząd Studencki opiniuje efekty kształcenia i program studiów. Studenci uczestniczą w posiedzeniach gremiów jakościowych, co zapewnia im wpływ na decyzje w zakresie jakości kształcenia. Dzięki niewielkiej liczebności pracowników i studentów *Instytutu Romanistyki* przepływ informacji funkcjonuje na wysokim poziomie, a wszelkie niejasności są błyskawicznie wyjaśniane.
Weryfikacja form i metod stosowanych w realizacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia odbywa się na każdym etapie kształcenia i na wszystkich rodzajach zajęć. System zapobiega plagiatom i wspomaga ich wykrywanie. Dostęp do informacji związanych z planem i programem studiów oraz efektami kształcenia zapewnia system USOS.
W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia monitoruje się stopień osiągania zakładanych efektów kształcenia. Monitorowanie prowadzone jest na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania.

Dobre praktyki
Sposób i organizacja procesu doskonalenia i modyfikacji programu kształcenia poprzez zaangażowanie wszystkich interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, w szczególności zaangażowanie studentów poprzez ankietę „romanistyka moich marzeń" wydaje się unikatowym rozwiązaniem dającym możliwość wypowiedzenia się studentom w nieskrępowany sposób co do programu kształcenia.

Zalecenia
Zaleca się ujęcie w procedurach systemu zapewniania jakości kwestii weryfikacji liczby godzin praktyk zgodnie ze standardem kształcenia nauczycieli.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W roku akademickim 2016/2017 minimum kadrowe studiów pierwszego stopnia ocenianej jednostki liczy 29 osób, w tym 2 profesorów z tytułem naukowym, 6 doktorów habilitowanych na stanowisku profesora UW, 8 doktorów habilitowanych i 13 doktorów. Identycznie przedstawia się też minimum kadrowe studiów drugiego stopnia.
Dorobek naukowy 28 wykładowców dotyczy filologii romańskiej, a 1 osoby (zajmującej się nauczaniem języka włoskiego w IR) - filologii włoskiej. Reprezentowane dyscypliny to w 15 przypadkach literaturoznawstwo, a w 14 pozostałych językoznawstwo.
Minimum kadrowe dla studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „filologia romańska" spełnia więc wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131) w zakresie liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, a także wymiaru prowadzonych zajęć dydaktycznych.
W Instytucie Romanistyki pracuje poza tym 9 nauczycieli akademickich, w tym 2 profesorów z tytułem naukowym i 7 magistrów.
Kształcenie językowe w ramach PNJF prowadzone jest przez doskonale do tego przygotowaną merytorycznie i językowo kadrę, a ich kompetencje i zaangażowanie wyrażają się między innymi ich publikacjami poświęconymi glottodydaktyce. Należy odnotować, że w kilku przypadkach przedmioty z PNJF są prowadzone przez rodzimych użytkowników języka francuskiego legitymujących się dużym doświadczeniem i dorobkiem dydaktycznym w zakresie nauczania języka francuskiego jako obcego.

4.2.
Dorobek naukowy oraz doświadczenie w działalności badawczej nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są zgodne z realizowanym programem i zakładanymi efektami kształcenia.
Zajęcia literaturoznawcze obejmujące wiedzę o literaturze francuskiej i frankofońskiej prowadzone są przez nauczycieli mających w swym dorobku wiele publikacji, zarówno monografii, jak i artykułów naukowych dotyczących kolejnych epok literackich (od średniowiecza po czasy współczesne), poświęcone zróżnicowanej tematyce (takiej jak powieść, teatr, poezja, krytyka literacka) i szeregowi autorów (m.in. Stendhal, Balzac, Marguerite de Navarre, Charles Fontaine, Madame de Staël, Jeana de Crèvecoeur, François Poulain de la Barre, Prosper Mérimée, Bernardin de Saint-Pierre, Jean-Philippe Toussaint itd.).
Zajęcia językoznawcze przewidziane w programie studiów są również prowadzone przez specjalistów tej dyscypliny, przy czym często prowadzone przedmioty ściśle odpowiadają badaniom naukowym poszczególnych pracowników (np. zajęcia na pierwszym stopniu studiów z socjolingwistyki korespondują z badaniami prowadzonymi w tej dziedzinie, podobnie zajęcia z fonetyki, również na pierwszym stopniu studiów, odpowiadają badaniom o takim charakterze; takich przykładów można dać znacznie więcej).
Zajęcia z traduktologii i terminologii specjalistycznych powierzane są czynnym tłumaczom i wykładowcom wyspecjalizowanym w danej tematyce, np. przekładzie filmowym, języku handlowym, prawniczym, medycznym, itd.
Na drugim stopniu studiów w jednostce prowadzone są tzw. seminaria tematyczne o różnorodnej problematyce, korespondujące z zainteresowaniami badawczymi prowadzących je nauczycieli akademickich (np. Współczesna literatura i sztuka francuska, Świadomość i samoświadomość w nauce języków obcych, Język w służbie medycyny i ekologii, i inne).

Zarówno seminaria licencjackie, jak i magisterskie również mają charakter tematyczny (np. Dwujęzyczność, Analiza dyskursu i problemy przekładu, Współczesna powieść francuska: od Balzaka do Houellebecqa, itp.) i doskonale odpowiadają naukowym badaniom ich opiekunów. Doświadczenie badawcze i dydaktyczne tych pracowników daje rękojmię osiągania celów i efektów kształcenia zakładanych dla tych zajęć, co zostało potwierdzone w trakcie wizytacji oraz dzięki analizie wybranych prac dyplomowych. Kompetencje dydaktyczne, doświadczenie i zaangażowanie pracowników Instytutu Romanistyki, a także wykorzystywanie przez nich innowacyjnych metod kształcenia oraz nowych technologii także zostały potwierdzone poprzez hospitacje zajęć, przeprowadzone w trakcie wizytacji, zarówno w odniesieniu do osób należących do minimum kadrowego, jak i do osób spoza tego minimum.

4.3.
Jednostka prowadzi właściwą politykę kadrową, wyrażającą się zarówno w doborze pracowników naukowo-dydaktycznych, jak i w promowaniu ich rozwoju naukowego oraz podnoszeniu kompetencji dydaktycznych. Należy stwierdzić, że w latach podlegających ocenie, kilkoro pracowników Instytutu Romanistyki osiągnęło kolejne w ich karierze stopnie lub tytuły naukowe: jedna osoba uzyskała tytuł profesora, a sześć innych stopień doktora habilitowanego. O kadrowej dynamice jednostki pozytywnie też świadczy zatrudnienie w niej, w ciągu ostatnich lat, pięciu osób, które uzyskały stopień doktora.
Rozwój naukowy pracowników jednostki odbywa się przede wszystkim w ramach ich pracy własnej, ale także kontaktów zagranicznych (np. w ramach programu Erasmus) i krajowych, udziału w konferencjach, publikacjach oraz projektach naukowych. Instytut wspiera ten rozwój, także finansowo, w miarę swoich możliwości. Środki na badania przyznawane są pracownikom w ramach BST (czyli dotacji celowej MNiSW przyznawanej na utrzymanie potencjału badawczego jednostki) i DSM (czyli dotacji celowej MNiSW na prowadzenie badań przez młodych naukowców)**,** , w drodze konkursu.
Praca naukowa i dydaktyczna młodszej kadry monitorowana jest przez pracowników bardziej doświadczonych, tak w ramach hospitacji, jak i zebrań poszczególnych Zakładów, podczas których wymieniane są doświadczenia.
Doskonalenie zawodowe pracowników zmierzające do podnoszenia ich kompetencji glottodydaktycznych odbywa się również poprzez szkolenia organizowane przez inne jednostki UW (np. Biuro Jakości Kształcenia) oraz podmioty zewnętrzne (np. Instytut Francuski). Stały kontakt ze szkołami i innymi romanistykami w kraju pozwala też na porównanie i weryfikację różnych koncepcji nauczania.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Minimum kadrowe dla studiów pierwszego i drugiego stopnia na ocenianym kierunku spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131) w zakresie liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, a także wymiaru prowadzonych przez nich zajęć dydaktycznych.
Dorobek naukowy oraz doświadczenie badawcze nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są zgodne z realizowanym programem i zakładanymi efektami kształcenia. Zachowana jest równowaga w reprezentowaniu przez pracowników obu kluczowych na tym kierunku dyscyplin, językoznawstwa i literaturoznawstwa, a w ich ramach także poszczególnych działów (np. glottodydaktyka, tłumaczenia, różne epoki literackie) ważnych dla procesu dydaktycznego na ocenianym kierunku.

Polityka kadrowa Instytutu Romanistyki, rozwój i doskonalenie pracowników prowadzone są właściwie i przynoszą dobre efekty przekładające się na niezaprzeczalne kompetencje, doświadczenie i zaangażowanie wykładowców tak w pracę naukową, jak i dydaktyczną.

Zalecenia
Brak

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Instytut Romanistyki współpracuje z jednostkami naukowymi na polu wspólnych badań i wymiany doświadczeń. Przykładem mogą być inicjatywy spotkań w ramach środowiska romanistów polskich w Toruniu, Katowicach i Krakowie oraz udział w kongresach i konferencjach naukowych. Platformą współpracy jest Polskie Towarzystwo Neofilologiczne i Akademickie Towarzystwo Romanistów Polskich „Plejada", w którym aktywnie uczestniczą pracownicy Instytutu Romanistyki. Formami współpracy są udział w projekcie naukowym OPUS w NCN wraz z UMCS i UAM oraz współpraca z UwB oraz IBL PAN. W Zakładzie Językoznawstwa z inicjatywy studentów są organizowane spotkania z wybitnymi specjalistami z polskich ośrodków naukowych: z Uniwersytetu Gdańskiego i z KUL. Instytut podejmuje współpracę z muzeami na Zamku Królewskim w Warszawie oraz Muzeum w Wilanowie w zakresie popularyzacji historii Francji. Pozycję Instytutu na Uniwersytecie Warszawskim określa szeroka oferta zajęć dla studentów innych wydziałów, szczególnie Artes Liberales. Pracownicy Jednostki koordynują zajęcia lektoratowe oraz uczestniczą w działaniach certyfikacji językowej z języka francuskiego.
Współpraca z otoczeniem społeczno-biznesowym przebiega na płaszczyźnie realizacji praktyk przez studentów Instytutu w szkołach różnego poziomu oraz wyraża się w postaci prowadzenia szkoleń dla nauczycieli języka francuskiego i włoskiego. Zajęcia tego typu prowadzono między innymi w Orange Polska, Centrum Innowacji i Badań Edukacyjnych oraz Szkole Biznesu Politechniki Warszawskiej. Szczególne miejsce zajmuje Instytut Francuski w Polsce, z którym Jednostka prowadzi wspólne egzaminy DELF Junior dla młodzieży szkolnej oraz umożliwia studentom zyskanie uprawnień egzaminatora. Instytucje kulturalne Warszawy oraz okolic korzystają z fachowego wsparcia pracowników Instytutu Romanistyki w organizacji imprez popularyzujących kulturę francuską oraz promocji języka. Ciekawą inicjatywą jest włączenie się studentów w przygotowywanie haseł do Wikipedii w zakresie problematyki relacji polsko-francuskich.
W wyniku współpracy pracowników Instytutu Romanistyki z firmami informatycznymi (Samsung, Microsoft) powstał eksperymentalny program studiów Magisterium z językoznawstwa komputerowego (MaJKo) realizowany na studiach II stopnia we współpracy z UFR Lettres, Langues, Sciences Humaines et des Sociétés Uniwersytetu Paris XIII.
Chociaż brak sformalizowania współpracy w postaci konkretnych umów o powoływanie interesariuszy zewnętrznych do gremiów oceniających program i koncepcję kształcenia, to jednak są zauważalne owoce tej współpracy. Pod wpływem kontaktu z pracodawcami i instytucjami współpracującymi wprowadzono elementy słownictwa specjalistycznego na studiach I stopnia w postaci modułów *Praktyczna nauka języka francuskiego – Wprowadzenia do tłumaczenia* i *Praktyczna nauka języka francuskiego – Wstęp do języka handlowego*. Na ogół jednak współdziałanie dokonuje się przez osobiste kontakty pracowników z przedstawicielami biznesu i kultury oraz w postaci zyskiwania doświadczeń przez studentów w ramach praktyk i angażowania się w inicjatywy społeczne. Najbardziej dobitnym przykładem

jest włączanie się studentów w organizację zajęć lingwistycznych jednego z przedszkoli z językiem francuskim.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron
Jednostka prowadzi współpracę z instytucjami naukowymi na płaszczyźnie organizacji konferencji i wykładów specjalistycznych poszerzających wiedzę i umożliwiających wymianę doświadczeń. Potencjał pracowników jest wykorzystany na rzecz całego Uniwersytetu i otoczenia społeczno-kulturalnego. Kontakty z interesariuszami zewnętrznymi są nieformalne i przyjmują formę indywidualnej wspólnoty jednostek. Brak jest formalnego potwierdzenia wpływu jednostek otoczenia społeczno-biznesowego na koncepcję kształcenia i weryfikację efektów kształcenia.

Zalecenia
Zaleca się wypracowanie zasad i stworzenie forum do opiniowania koncepcji kształcenia przez interesariuszy zewnętrznych oraz podpisanie stosownych umów regulujących tę kwestię.

Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Kształcenie w Instytucie Romanistyki UW zakłada od pierwszego roku studiów licencjackich prowadzenie jak największej liczby zajęć w języku francuskim. Dzięki takiej praktyce, począwszy od drugiego roku studiów I stopnia, a także na II stopniu, wyłącznie w tym języku prowadzone są już prawie wszystkie przedmioty. Ten system sprzyja doskonałemu opanowaniu języka studiów przez studentów rodzimych, a jednocześnie sprawia, że są one dostępne dla studentów zagranicznych znających język francuski.
Dodatkowo, studenci I stopnia mogą uczestniczyć w zajęciach w innych językach niż francuski w innych jednostkach uczelnianych, w ramach obowiązkowych zajęć ogólnouniwersyteckich. Z kolei studenci II stopnia, o udokumentowanym certyfikatem poziomie B2 z języka innego niż francuski, mogą wybierać zajęcia w tym języku z oferty ogólnouniwersyteckiej. W nowym programie studiów (od roku 2017/18) wprowadzony będzie też obowiązek zaliczenia 30 godzin zajęć prowadzonych na poziomie B2+ w innym niż francuski języku obcym.
Szereg zajęć na ocenianym kierunku prowadzonych jest przez wykładowców z rodzimym językiem francuskim, co zwiększa możliwość kontaktu studentów z tzw. żywym językiem, a także z kulturą krajów frankofońskich we wszystkich jej wymiarach.
Podobną funkcję pełnią też wykłady gościnne wykładowców z innych krajów, między innymi z Kanady, Belgii i Francji. W ocenianym okresie Instytut Romanistyki przyjął ponad 50 takich wizyt, pożytecznych tak z punktu widzenia potrzeb dydaktycznych, jak i naukowych jednostki.
Odnotować przy tym należy także stałą obecność w Instytucie stażystów z Francji, którzy pod merytoryczną opieką jego stałych pracowników prowadzą po ok. 60 godzin zajęć językowych w semestrze.
Ważnym akcentem w procesie umiędzynarodowienia studiów jest również prowadzenie wykładów przez goszczących w dłuższych okresach w Instytucie Romanistyki zagranicznych wykładowców o uznanym międzynarodowym dorobku naukowym. Na tej samej zasadzie wykładowcy z Instytutu Romanistyki są przyjmowani na uczelniach za granicą, na ogół we Francji.
Na Uniwersytecie Warszawskim funkcjonuje *Biuro Współpracy z Zagranicą*, jednak główna rola w procesie realizacji studenckich wyjazdów zagranicznych przypada Pełnomocnikowi Dyrektora *Instytutu Romanistyki. Biuro Współpracy z Zagranicą* wspiera Jednostkę w negocjacjach i zawieraniu umów z innymi uczelniami. Mobilność międzynarodowa studentów i

pracowników Instytutu Romanistyki jest znaczna. Lista podpisanych przez jednostkę umów Erasmus+ na wyjazdy studenckie liczy 21 pozycji, co daje studentom spore możliwości wyboru uczelni zagranicznej, przede wszystkim we Francji, ale także w Hiszpanii, Niemczech i Grecji. Studenci chętnie korzystają z tej oferty, na co wskazuje liczba 108 osób zakwalifikowanych do tego rodzaju wyjazdu za granicę w latach 2013-2018. Oferta wyjazdów na wymiany międzynarodowe jest atrakcyjna, a limit miejsc na wyjazdy pozwala na udział w wymianach wszystkim chętnym studentom. W tym roku kryteria kwalifikacji studenta na wymianę zagraniczną uległy podwyższeniu – należy uzyskać średnią ocen, wynoszącą co najmniej 3.49 oraz nie mieć zaległości w zaliczaniu przedmiotów. Co więcej, warunkiem koniecznym jest uzyskanie poziomu B1 z języka francuskiego, co oznacza, że osoby uczęszczające na kurs podstawowy z modułu *Praktyczna Nauka Języka Francuskiego* muszą otrzymać co najmniej ocenę 4.5. Studenci podczas wymiany zagranicznej mogą realizować wybrane przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych. Studenci są zachęcani do wyboru przedmiotów, których nie mogliby realizować w Polsce. Jedynie studenci studiów II stopnia specjalności przekładowej, muszą realizować w Polsce moduły zajęć z przekładu z języka francuskiego na polski. Praca dyplomowa również musi być zrealizowana w Polsce. Od roku 2013 jednostka podjęła też szczególnie liczne grono studentów (66) z zagranicy, przyjeżdżających do Warszawy w ramach umów Erasmus.

Szczególną formą studenckich kontaktów międzynarodowych są spotkania w ramach tzw. szkoły letniej, organizowanej w ramach współpracy polsko-niemiecko-francuskiej, poświęcone integracji i współpracy europejskiej. Spotkania te odbywają się raz w roku, w jednym ze współpracujących uniwersytetów (ostatnio w Warszawie).

Instytut Romanistyki przyjął też grupę studentów z Haiti, umożliwiając im ukończenie studiów licencjackich, a potem magisterskich, przerwanych po tragicznym trzęsieniu ziemi w ich kraju, wpisując się tym samym w sferę międzynarodowej pomocy dla ofiar kataklizmu.

W ramach programu Erasmus+ mobilność międzynarodowa pracowników jednostki jest przeciętna (liczba wyjazdów tego typu zmniejszyła się wraz z obniżeniem stawek ich finansowania) i obejmuje 5-6 osób rocznie, wyjeżdżających w celu poprowadzenia zajęć na zagranicznych uczelniach. Zbliżona jest też obecnie liczba wizyt w jednostce wykładowców z zagranicy w ramach tego samego programu (w bieżącym roku 6 osób).

Za bardzo znaczącą należy uznać międzynarodową mobilność naukowo-konferencyjną pracowników, która wyraża się ich czynnym uczestnictwem w około 40-50 konferencji rocznie.

Pracownicy jednostki są też zapraszani do wielu projektów zagranicznych, współpracują z licznymi międzynarodowymi gremiami naukowymi, należą do stowarzyszeń badawczych, są powoływani do rad naukowych konferencji i periodyków, pełnią też ważne funkcje w międzynarodowych organizacjach naukowych.

Współpraca naukowa i dydaktyczna z zagranicznymi uczelniami oraz międzynarodowa mobilność nauczycieli akademickich i studentów twórczo wpływa na koncepcję kształcenia na ocenianym kierunku i wzbogaca jego ofertę dydaktyczną. Wyrazem tego jest między innymi współdziałanie językoznawców z wykładowcami z Universidad Autónoma de Barcelona, dzięki której powstało kilka publikacji wykorzystywanych na zajęciach w ocenianej jednostce, głównie dotyczących historii języka.

Z kolei kooperacja z Université Paris XIII Sorbonne Paris Cité pozwoliła na opracowanie ciekawej koncepcji kształcenia skierowanej do studentów II stopnia w zakresie językoznawstwa komputerowego w ramach programu dydaktyczno-wdrożeniowego MaJKo (Magisterium z Językoznawstwa Komputerowego). Międzynarodowa współpraca naukowa pracowników Instytutu dotycząca internetowej platformy NooJ dała też impuls do sformułowania tematyki jednego z licencjackich seminariów językoznawczych, które daje studentom możliwość opracowania baz materiałów użytecznych dla tej platformy.

Dzięki projektowi zrealizowanemu w roku 2015/2016 z Université de Louvain studenci zapoznali się z nowym typem zajęć, mających charakter wideokonferencji z belgijskimi wykładowcami. Jednostka podejmuje też inicjatywy w celu podpisania umów międzyuczelnianych zakładających współpracę zarówno na poziomie kadry, jak i studentów. Przykładami są umowy z uczelniami w Poitiers, w Montpellier, z Saarbrücken i inne.
Widoczne jest, że kooperacja z podmiotami zagranicznymi przyczynia się do rozwoju jednostki i poszerza jej perspektywy, umożliwiając jednocześnie kształtowanie programów zakładających uzyskanie w procesie kształcenia kompetencji do współdziałania w zakresie współpracy i wymiany międzynarodowej.
Współpraca naukowa pracowników z zagranicznymi podmiotami sprzyja także pracy badawczej, ułatwia dostęp do najnowszej bibliografii, korpusów badawczych i innych materiałów niezbędnych w pracy neofilologa.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Tak ze względu na zakres wymiany zagranicznej, jak i jakość kontaktów z ośrodkami zagranicznymi, umiędzynarodowienie kształcenia w Instytucie Romanistyki UW należy ocenić jako wyróżniające. Jednostka tworzy ku temu warunki, prowadząc kształcenie w języku obcym odpowiednio do profilu kierunku; wspiera także międzynarodową mobilność nauczycieli akademickich i studentów, w szerokim stopniu otwiera możliwość kształcenia studentom zagranicznym, zaprasza też do współpracy licznych wykładowców z zagranicy w ramach projektów różnego typu.
Oceniana jednostka ściśle współpracuje z wieloma zagranicznymi instytucjami akademickimi i wykorzystuje wyniki tej współpracy w doskonaleniu programu kształcenia na prowadzonym kierunku, poprzez wprowadzanie nowych ofert studiów, zgodnych z potrzebami rynku pracy.
Różnorodna i dynamiczna współpraca pracowników jednostki z międzynarodowymi instytucjami i gremiami naukowymi doskonale świadczy o wysokim stopniu ich rozpoznawalności w międzynarodowym środowisku romanistycznym.
Duża liczba umów programu Erasmus+ pozwala studentom na dokonanie wyboru miejsca studiów za granicą, z drugiej zaś strony przyczynia się do napływu studentów z zagranicy do Jednostki, co z pewnością jest wypadkową jej atrakcyjności w krajach unijnych. Studenci mają dostęp do informacji związanych z procedurami aplikacyjnymi, a Jednostka zapewnia im pełne wsparcie w kwestiach administracyjnych podczas starania się o udział w wymianie.

Dobre praktyki
Zatrudnianie stażystów z Francji – korzyść w tym wypadku jest obopólna: Instytut zyskuje pracowników z rodzimym językiem francuskim, a studenci stażyści nabierają doświadczenia w nauczaniu języka francuskiego dla cudzoziemców.
Powołanie przedstawiciela studentów do komisji, zajmującej się opiniowaniem wniosków o przyznanie studentom miejsca w programie wymian międzynarodowych.

Zalecenia
Podjęcie działań w celu zintensyfikowania udziału pracowników w wymianie Erasmus+

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia
7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

Zajęcia dydaktyczne prowadzone na ocenianym kierunku odbywają się w pomieszczeniach znajdujących w nowoczesnym budynku przy ul. Dobrej 55, gdzie jednostka dysponuje 12 salami oraz pracownią komputerową (największa sala wykładowa może pomieścić 120 osób, kolejna – 50, a pozostałe od 11 do 31). Istnieje także możliwość korzystania z innych sal budynku, gdyby taka była potrzeba.

Sale zajęciowe wyposażone są w komputery, rzutniki, tablice multimedialne, a także w zwykłe tablice. Dostęp do Internetu jest możliwy w całym budynku, a studenci mogą korzystać z bezprzewodowej sieci *eduroam*.

Obszerna i nowoczesna baza lokalowa, którą dysponuje oceniany kierunek, a także jej świetne wyposażenie techniczne w wysokim stopniu sprzyja pracy i wysiłkowi studentów, przez co w wyjątkowy sposób sprzyja ich przygotowania do prowadzenia badań na studiach licencjackich, a także na zapewnieniu ich udziału w badaniach na studiach magisterskich. Jednostka dysponuje też odrębnymi pokojami dla pracowników, w których każdy ma do dyspozycji biurko z komputerem, i gdzie pracownicy mogą odbywać konsultacje ze studentami, a także pracować naukowo. Do dyspozycji pracowników jest też pomieszczenie socjalne, a osobnym pokojem dysponuje też samorząd studentów i doktorantów. Brakuje obecnie osobnego pomieszczenia do pracy własnej studentów, jego funkcję tymczasowo pełni czytelnia Ośrodka Kultury Francuskiej w tym samym budynku, lub czytelnia biblioteki jednostki na ul. Oboźnej 8.

Budynek przy ul. Dobrej 55 jest w pełni dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ruchowymi. Jest wyposażony w dwie windy, a na każdym piętrze jest toaleta dla osób z niepełnosprawnościami. Ponadto na korytarzach rozmieszczono tabliczki z informacjami dla osób niewidomych. W Jednostce prężnie działa *Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych*, które zapewnia wiele udogodnień osobom z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Oferuje m.in. pomoc asystentów transportowych, niezbędny sprzęt adaptacyjny, organizację transportu dla osób z niepełnoprawnością ruchową, przygotowanie materiałów w alternatywnych formach zapisu. Jednostka zapewnia krzesła wyposażone w niewielkie rozkładane blaty, z których studenci korzystają podczas większości modułów zajęć. Studenci na spotkaniu z ZO wskazali, że blaty są niewygodne i zbyt małe do umieszczenia na nich więcej niż jednej książki bądź zeszytu. Co więcej, sposób skręcenia blatów i krzeseł jest przystosowany jedynie dla osób praworęcznych. Hałas, pochodzący od klimatyzacji w niektórych salach sprawia, że studenci mają trudności z usłyszeniem słów nauczyciela akademickiego.

Odpowiednia baza lokalowa jest też zapewniona studentom I i II stopnia odbywającym *Praktyki zawodowe psychopedagogiczne* i *Praktyki zawodowe dydaktyczne* – leży to w gestii władz miasta i poszczególnych dzielnic, które zapewniają dobre warunki procesu dydaktycznego w podlegających im szkołach.

W Instytucie Romanistyki stosowane są elementy techniki nauczania na odległość przy wykorzystaniu dwóch platform e-learningowych, co pozwala na uzupełnianie treści niektórych zajęć przez dodatkowe ćwiczenia i materiały. Z kolei pracownia komputerowa służąca przede wszystkim podczas zajęć z językoznawstwa komputerowego jest wykorzystywana także przez studentów i pracowników na innych zajęciach.

7.2.

Biblioteka Instytutu Romanistyki, która wchodzi w skład Biblioteki Romanistyki, Iberystyki i Italianistyki UW znajdującej się w budynku przy ul. Oboźnej 8, posiada księgozbiór romanistyczny liczący ok. 61 000 woluminów i zawierający wydawnictwa z zakresu literatury, historii, kultury i języka francuskiego, a oprócz tego także duży zbiór prenumerowanych periodyków i innych druków.

Czytelnia biblioteki ma 44 miejsca dla czytelników i oferuje swobodny dostęp do części księgozbioru, w tym przede wszystkim do słowników i najbardziej potrzebnych podręczników do nauki języka. Na miejscu jest również wypożyczalnia oraz pomieszczenia magazynowe. Do dyspozycji czytelników jest w czytelni komputer mający połączenie z Internetem. Studenci i pracownicy Instytutu mają dostęp do BUW, zlokalizowanej naprzeciwko głównego budynku *Wydziału Neofilologii*, i wszystkich baz danych, którymi ta biblioteka dysponuje. Instytut Romanistyki finansuje też z własnych środków dostęp do niektórych baz danych wykorzystywanych do pracy badawczej przez pracowników bądź studentów. Dla osób z niepełnosprawnościami przygotowano tzw. *Bibliotekę Książki Cyfrowej*, która na zlecenie studenta przetwarza zadany materiał do bardziej przystępnej postaci.
Biblioteka Instytutu Romanistyki dysponuje pozycjami bibliograficznymi zalecanymi w ramach kształcenia na filologii romańskiej i wskazywanymi w sylabusach. Zdarza się, że wskazanej w sylabusie literatury nie ma bibliotece, jednak zwykle nie są to na tyle ważne pozycje, aby ich brak uniemożliwiał zdobycie założonych dla programu studiów efektów kształcenia. Należy też dodać, że zakupy nowych książek mogą być inspirowane dezyderatami pracowników, doktorantów oraz studentów.
Studenci i pracownicy ocenianej jednostki mają też łatwy dostęp do Biblioteki Ośrodka Kultury Francuskiej (OKF), która mieści się w tym samym budynku co Instytut Romanistyki. Jest to odrębna agenda UW działająca ze wsparciem Instytutu Kultury Francuskiej. Biblioteka posiada obecnie około 5 tysięcy publikacji z socjologii, filozofii, historii i kina. Książki z zakresu filologii należące dawniej do OKF zasiliły w 2013 roku księgozbiór biblioteki romanistycznej przy ul. Oboźnej 8. Biblioteka ta posiada także niektóre pozycje znajdujące się w sylabusach i studenci romanistyki mogą z nich korzystać. Tu także istnieje możliwość, żeby pracownicy i studenci sugerowali zakup pozycji służących im do pracy naukowej.
Zasoby biblioteczne zapewniają właściwy dostęp do potrzebnych materiałów studentom studiów I stopnia w ramach ich przygotowania do prowadzenia badań. Dostęp do tychże materiałów, a także do niektórych naukowych baz danych daje z kolei możliwość bezpośredniego udziału w badaniach studentów drugiego stopnia.
Zainteresowanie studentów wypożyczaniem lub czytaniem na miejscu (w obu bibliotekach) trzeba ocenić jako dość przeciętne, mimo dostosowania ich zasobów, a także godzin pracy do (teoretycznych) potrzeb studenta.

7.3.
Studenci kierunku *Filologia romańska* mogą zgłaszać uwagi i sugestie w stosunku do infrastruktury bezpośrednio do władz katedry czy prowadzących zajęcia. Brak formalnych procedur do zgłaszania uwag związanych z infrastrukturą Jednostki nie jest utrudnieniem dla studentów ocenianego kierunku. Pracownicy administracyjni Jednostki szybko reagują w przypadku występujących usterek, takich jak niedziałająca winda czy problemy z rzutnikiem. Bardzo dobre warunki lokalowe, jakimi dysponuje obecnie oceniana Jednostka mają być zoptymalizowane po oddaniu do użytku dobudowywanego skrzydła budynku, w którym ma znaleźć się między innymi biblioteka przeniesiona z Oboźnej 8, a przy niej także miejsce do pracy własnej studentów. Jednostka przewiduje też potrzebę urządzenia laboratorium tłumaczeniowego, co wiąże się rozwojem translatorskiej ścieżki studiów, która z kolei odpowiada nowym wymaganiom rynku pracy.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Liczba i powierzchnia sal dydaktycznych są w pełni dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. do liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Zajęcia

odbywają się w nowoczesnym i bardzo dobrze wyposażonym w nowe technologie budynku, co zapewnia doskonałe warunki do pracy wykładowców i studentów.
Infrastruktura jest też całkowicie dostosowana do potrzeb i wymagań osób niepełnosprawnych.
Księgozbiór biblioteki ocenianej jednostki należy uznać za relatywnie bogaty i odpowiadający potrzebom dydaktycznym, określonym w sylabusach; jest on też stale powiększany. Niedogodnością jest to, że biblioteka i czytelnia jednostki znajdują się w innym budynku, co szczególnie w sytuacji doraźnej potrzeby skorzystania z księgozbioru nie jest komfortowe. Z kolei możliwość korzystania przez pracowników i studentów Instytutu Romanistyki z zasobów Ośrodka Kultury Francuskiej trzeba uznać za atut ocenianej Jednostki. Pozytywnie jawi się korzystanie w Jednostce z nowych technologii, w tym szczególnie z platform e-learningowych, które wspomagają proces kształcenia. Studentom zapewniony jest także dostęp do pracowni komputerowej w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów.
Pozytywne jest także planowanie przez Instytut Romanistyki oprzyrządowania elektronicznego do nauczania tłumaczeń, wobec wyzwań stawianych przez ewoluujący rynek pracy.

Zalecenia
Zaleca się sfinalizowanie przeniesienia biblioteki jednostki do nowego skrzydła budynku.
Zaleca się udostępnienie pomieszczenia do pracy własnej studentów.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągania efektów kształcenia
8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.
Ze względu na małoliczny Instytut, kontakt z pracownikami naukowo-dydaktycznymi i administracyjnymi przebiega pomyślnie i sprzyja motywowaniu studentów do zdobywania założonych dla kierunku filologia romańska efektów kształcenia. Ze względu na niewielką liczbę studentów oraz nauczycieli akademickich w Jednostce, kontakt pomiędzy nauczycielami a studentami ma charakter bardzo indywidualny, a nauczyciele akademiccy są w stanie dostosować się do oczekiwań poszczególnych studentów. Istnieje możliwość uzgodnienia z nauczycielami akademickimi odpowiadającego terminu indywidulanych konsultacji. Nauczyciele akademiccy, którzy przebywają na wyjazdach zagranicznych lub konferencjach, pozostają w kontakcie mailowym ze studentami. Studenci otrzymują odpowiednią pomoc kadry dydaktycznej w zakresie realizowanych prac dyplomowych. Stypendia dla osób z najwyższą średnią ocen szczególnie motywują studentów do zdobywania efektów kształcenia, zakładanych dla ocenianego kierunku studiów. Studentom przysługują stypendia socjalne z racji trudnej sytuacji materialnej. W Jednostce działa Komisja stypendialna, złożona z trzech studentów. Pracownicy administracyjni zapewniają odpowiednie wsparcie członkom komisji stypendialnej, zajmującej się opiniowaniem wniosków o zapomogi losowe oraz o przyznanie miejsca w domu studenckim. Dużym udogodnieniem dla prac komisji stypendialnej jest automatyczne wyliczanie dochodu przez system USOS. W Uniwersytecie Warszawskim działa Centrum Wolontariatu, gdzie studenci mają możliwość brania udziału w różnorakich programach, w tym orgaznizowanych przez organizacje pozarządowe. Studenci kierunków filologicznych mają możliwość zdobycia doświadczenia jako pedagodzy, pomagając dzieciom bądź też seniorom w nauce języków obcych.

Udogodnienia oraz sposób postępowania w przypadku osób z niepełnosprawnościami reguluje *Zarządzenie nr 5 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 8 marca 2005 roku w sprawie warunków studiowania osób niepełnosprawnych w Uniwersytecie Warszawskim. Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych* stara się usuwać wszelkie bariery architektoniczne i transportowe oraz zapewniać studentom dostęp do zasobów informacyjnych. Jednostka wspiera osoby z niepełnosprawnościami w umożliwianiu im dostępu do zajęć dydaktycznych założonych w ramach programu studiów, których nie są w stanie realizować w sposób standardowy. Pomoc w alternatywnych formach zapisu materiału dydaktycznego obejmuje m.in.: pismo brajla, druk o zmienionej wielkości czcionki, nagranie audio, nagranie wideo, zapis elektroniczny. Osobom z niepełnosprawnościami przysługują urlopy okolicznościowe krótko- i długoterminowe wynikające ze stanu zdrowia oraz możliwość alternatywnej organizacji sesji egzaminacyjnej. Pomoc udzielana jest także pracownikom prowadzącym zajęcia dydaktyczne, tak aby mogli likwidować osobom z niepełnosprawnościami wszelkie bariery. W Jednostce powołano tzw. *Radę ds. Osób Niepełnosprawnych*, w skład której wchodzi co najmniej trzech przedstawicieli studentów, w tym co najmniej jeden przedstawiciel samorządu i dwóch przedstawicieli studentów z niepełnosprawnościami.

Biuro Karier zapewnia studentom wsparcie we wchodzeniu na rynek pracy, m.in. poprzez doradztwo zawodowe, szkolenia i warsztaty z zakresu metod aplikacyjnych stosowanych przez pracodawców oraz przygotowania dokumentów aplikacyjnych, udostępnianie ofert pracy i praktyk, targi pracy i spotkania z przedstawicielami przemysłu. Pomaga też studentom zdefiniować swoją ścieżkę kariery oraz publikuje oferty pracy, które są atrakcyjne dla studentów ocenianego kierunku. Istnieje duża ilość ofert pracy dostępnych na stronie *Instytutu Romanistyki*. Funkcjonowanie sekretariatu *Instytutu Romanistyki* jest zadowalające. Wydaje się, że istnieje potrzeba wydłużenia godzin pracy sekretariatu w okresie natężonej pracy np. składania prac dyplomowych, ponieważ ze względu na dużą liczbę interesantów przychodzących z różnymi sprawami tylko część z nich może zostać obsłużona.

W Jednostce aktywnie działają koła naukowe. Jedno z nich wydaje gazetę studencką online *Echos de la Romane*, która zawiera liczne artykuły, dotyczące kultury Francji i bieżących wydarzeń tego kraju, tworzone przez studentów w języku francuskim. Dodatkowo, w gazetce znajdują się informacje o stażach i praktykach, dedykowane studentom ocenionego kierunku. W Jednostce działa grupa teatralno-muzyczna *La Bohème*, która włącza się w organizacje spektakli, pokazów tanecznych, festiwali i wystąpień w języku francuskim. Koła wystawiało m.in. sztuki Moliera czy Francisa Vebera w języku francuskim, takie jak *Kolacja dla głupca*. Studenci angażują się też w inicjatywy tłumaczeniowe. Dzięki udziałom w warsztatach tłumaczeniowych, np. prowadzonych przez profesora Uniwersytetu Gdańskiego, uczą się przekładać francuskie utwory artystyczne na język polski a także zachowywać rymy w przekładanym utworze. Po przeprowadzonych warsztatach, całość przetłumaczonych przez studentów utworów artystycznych wydano w formie książeczki i rozdano podczas koncertu. Studenci mieli możliwość nawiązania kontaktu z absolwentami kierunku *Filologia romańska*, którzy zawodowo zajmują się przekładem francuskojęzycznych piosenek.

Jednostka wspiera samorząd studencki i koła naukowe w działalności kulturalnej i organizacyjnej. Samorząd włącza się w następujące inicjatywy: wigilia dla studentów i pracowników Instytutu, kiermasz książek, koncert piosenki francuskiej, przedstawienia artystyczne, zbiórka dla chorych i bezdomnych. Studenci wskazali, że jedna z osób prowadzących zajęcia angażuje się w organizację wyjść i wyjazdów kulturalnych w Jednostce. Przykładowo organizuje wyjazdy szkoleniowe, atelie, spotkania podczas których można zagrać w gry planszowe w języku francuskim np. scrabble. Studenci angażują się także w udział i organizację *Soirées francophones* - wieczorów językowych poza uczelnią, gdzie mają miejsca spotkania z osobami z krajów frankofońskich. Studenci są również zachęcani do aktywności

naukowej poprzez uczestniczenie w roli publiczności w konferencjach organizowanych przez *Instytut Romanistyki*.

8.2.
Studenci kierunku *Filologia romańska* otrzymują informacje o zapewnianych przez Jednostkę formach wsparcia za pośrednictwem strony internetowej *Instytutu Romanistyki* oraz strony internetowej *Uniwersytetu Warszawskiego*, tablic ogłoszeniowych, sekretariatu *Instytutu Romanistyki*, pracowników naukowo-dydaktycznych. Mają też dostęp do informacji związanych z ubieganiem się o stypendium rektora, stypendium socjalne czy też zapomogę losową. Nie jest prowadzone badanie opinii studentów na temat jakości przekazu informacji czy też oferowanych przez Jednostkę form wsparcia, jednak ze względu na niewielką liczebność pracowników *Instytutu Romanistyki* oraz studentów kierunku *Filologia romańska* formalizowanie tego procesu nie jest konieczne, a studenci dzięki swobodnym kontaktom z nauczycielami akademickimi i pracownikami admiracyjnymi Jednostki mogą wyrażać swoją opinię na bieżąco w sposób nieformalny.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron
Jednostka zapewnia niezbędne wsparcie materialne i merytoryczne kołom naukowym i samorządowi studenckiemu. Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na pomoc *Biura ds. Osób Niepełnosprawnych*, które zajmuje się zapewnianiem udogodnień, wspierających ich w zdobywaniu założonych efektów kształcenia. Jednostka zapewnia studentom niezbędne świadczenia socjalne, a studenci są poinformowani o możliwościach ubiegania się o poszczególne formy pomocy materialnej. Jednostka zapewnia studentom odpowiednią obsługę administracyjną. Niewielkie rozmiary Jednostki sprzyjają transparentności i właściwemu przekazowi informacji. Obsługę administracyjną studentów zapewnia Sekretariat *Instytutu Romanistyki*. Studenci są informowani o ofercie *Biura ds. Osób Niepełnosprawnych* za pośrednictwem strony internetowej, systemu USOS oraz prezentacji na spotkaniach z pierwszym rokiem.

Dobre praktyki
Powołanie do *Rady ds. Osób Niepełnosprawnych* reprezentacji studentów, w tym reprezentacji studentów z niepełnosprawnościami.
Szeroki i kompleksowy wachlarz udogodnień oferowany osobom z różnymi rodzajami niepełnosprawności, umożliwiający im zdobywanie zakładanych dla kierunku studiów efektów kształcenia.

Zalecenia
Wydłużenie godzin pracy sekretariatu w okresach, gdzie liczba interesantów przewyższa możliwości organizacyjne jednostki.

8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Kierunek „filologia romańska" podlegał ocenie po raz pierwszy. Wcześniejsza ocena dotyczyła kierunku „filologia" w tym między innymi w zakresie filologii romańskiej.